

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANBİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 6.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR
DERSİNDE “ÜÇ BOYUTLU SANAL MÜZE ZİYARETİ” ETKİNLİĞİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Bülent ERMİŞ

ANKARA - 2010

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANBİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 6.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR
DERSİNDE “ÜÇ BOYUTLU SANAL MÜZE ZİYARETİ” ETKİNLİĞİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Bülent ERMİŞ

Danışman
Yrd. Doç. Gonca Hülya YAYAN

ANKARA - 2010

JÜRİ ve ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Bülent ERMİŞ'in "İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde "Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti" Etkinliğine İlişkin Görüşleri başlıklı tezitarihinde, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Gonca Hülya YAYAN

Üye: Prof. Dr. Serap BUDURGAN

Üye: Yrd. Doç. Dr. Melek GAKMAK

Üye:

.....

Üye:

.....

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Sanat; ilk çağlardan bu güne insanın kendisini, estetik kaygılarla anlatabilme çabası olagelmıştır ve daima değişik şekillerle ve anlayışlarla toplumların hayatında var olmuştur. Sanat eğitimi, bireysel olduğu kadar toplumsal bir görev de yüklenmiştir ve estetik yargıları olan; kültürlü, bilinçli ve ahlaken yüksek bir toplumu hedeflemiştir.

Günümüzde müze kavramı, tarihsel bir olgu olmasının yanında eğitimin de vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Müzeler, toplamak, korumak, sergilemek işlemlerinin yanında; bünyesinde barındırdığı objeler ile eğitimin içinde yer alır. Toplumun estetik değer yargılarını şekillendirir; geçmiş ile bugün arasında bağ kurar ve bugünleri yarınlara taşıyacak kurumların başında da yine müzeler yer alır. Ülkemizin gelecek elli yılını; nüfus, strateji maddi kaynaklar gibi konularda planlayan kurumlar, kültür taşıyıcısı olan müzelerimize de aynı hassasiyet ve duyarlılıkla yaklaşmalıdır.

Bu çalışma, üç boyutlu sanal müze ziyaretinin görsel sanatlar dersine ve öğrenciler üzerindeki katkılarını içermektedir.

Tez çalışmamda, benden bilgi ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Gonca Hülya YAYAN'a, eğitim programları uzmanı Yrd. Doç. Dr. Haluk ÜNSAL'a, ölçme değerlendirme uzmanı Dr. Tülin Acar'a, değerli arkadaşım Görsel Sanatlar öğretmeni Esat AKBAL ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni Sedat Özdemir'e, Arş.Gör. Hami Onur BİNGÖL'e, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrenci İşleri Şefi Ceylan KONUK'a teşekkürü bir borç bilirim.

Ankara, Mart 2010

Bülent ERMİŞ

ÖZET

İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE “ÜÇ BOYUTLU SANAL MÜZE ZİYARETİ” ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ERMİŞ, Bülent

Yüksek Lisans Tezi, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Gonca Hülya YAYAN

Mart – 2010

Bu çalışma, üç boyutlu sanal müze ziyareti etkinliğine dair ilköğretim ikinci kademe 6. sınıf öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Araştırmada betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Ankara İl Merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve devlet okullarındaki ilköğretim 2. Kademe 6. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise M.E.B’na bağlı çalışmakta olan bir özel okulun 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinden seçilen toplam 23 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen, görüşme formu, ön anket, son anket kullanılmıştır. Uygulama bizzat araştırmacı tarafından sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir. Anketlerde yöneltilen açık uçlu soruların cevapları kodlanarak dört grupta toplanmış ve ortaya çıkan (%) yüzdelik dilimler analiz edilmiştir. Tezin konusuna ilişkin uygulama alanı olarak, İnternet ortamında üç boyutlu sanal müze ziyareti imkanı sunan Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi seçilmiştir.

Araştırmanın sonucunda;

1) İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin görüşlerine göre; üç boyutlu sanal müze ziyaretinin uygulanması durumunda görsel sanatlar eğitimine belirli bir katkı sağladığı tespit edilmiştir.

2) Müzeler, “üç boyutlu sanal müze ziyareti” ile kendilerini sanal dünyada etkin hale getirmeleri durumunda, müzelerin “eğitim” işlevi daha geniş kitlelere ulaşacaktır.

3) Üç boyutlu sanal müze ziyareti ile dünyanın herhangi bir yerindeki kullanıcı müzelerimizi interaktif (etkileşimli) olarak gezme fırsatı bulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti, Sanal Müze Ziyareti, İlköğretimde Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti

ABSTRACT

THE POINT OF VIEWS OF THE 6th CLASS STUDENTS ABOUT THE “THREE DIMENSIONAL VIRTUAL MUSEUM VISIT” ACTIVITY IN VISUAL ARTS LESSON

ERMİŞ, Bülent

M.A. Thesis, Division of Arts Education and Crafts Teaching

Thesis Consultant: Assistant Professor Gonca Hülya YAYAN

March 2010

This study was done on the purpose of determining the point of views of the primary education second grade 6th class students about the three dimensional museum visit activity.

Descriptive Analysis Method was applied in the research. The population of the reseach is the second grade 6th class students in the private and state schools of the Ministry of National Education in Ankara city centre. . The sample of the study consists of 23 students who were chosen from the second grade 6th class students of a private primary education school in Yenimahalle. An interview form, a pre-questionnaire and a post-questionnaire which were developed by the researcher were used as the data collection tool.

The application was done in the school environment by the researcher himself. The answers of the open-ended questions of the questionnaire were coded into four groups and outcoming percentiles were analyzed. Ankara State Art and Sculpture Museum, which offers three dimensional virtual museum visit opportunity on the Internet, was chosen as the application area related to the theme of the thesis.

At the end of the research;

1. According to the primary education second grade school students' point of views, in the case of applying three dimensional virtual museum visit, it was determined that certain amount of contribution was provided to the education of Visual Arts.

2. In the case of museums becoming effective in virtual world with "three dimensional virtual museum visit", the "education" function of museums will reach the large masses.

3. By the three dimensional virtual museum visit, a computer user in anywhere in the world will have a chance to visit our museums interactively.

Key Words: The Three dimensional virtual museum visit, The Virtual Museum Visit, The Three dimensional virtual museum visit at Primary School

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ve ENSTİTÜ ONAY SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖN SÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.2.1. Problem.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlamalar	6
1.6. Tanımlar	6

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Sanatın Tanımı	8
2.1.1. Sanat Eğitimi	8
2.1.2. Sanat eğitiminin tarihi	13
2.1.3. Sanat Eğitiminin Önemi ve Gerekliliği	14
2.2. Müze ve Müze Eğitimi	16
2.2.1. Müze	18
2.2.1.1. Müze Türleri	18
2.2.1.2. Sanal Müze.....	21
2.2.1.3. Türkiye’de Sanal Müzelerin Tarihi.....	23
2.2.1.4. Sanal Müze Türleri	24

2.2.1.5. Sanal Müzeler	25
2.2.2. Müze Eğitimi	27
2.2.3. İlgili Araştırmalar	35
2.2.3.1. Yurt içinde Yapılan Araştırmalar.....	35
2.2.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	37

BÖLÜM III

3. YÖNTEM.....	39
3.1. Araştırmanın Modeli	39
3.2. Evren ve Örneklem	40
3.3. Veri Toplama Teknikleri ve Analizi	40
3.3.1. Bilgi Toplama Formunun Geliştirilmesi	41
3.4. Uygulama Süreci.....	42

BÖLÜM IV

4. BULGULAR ve YORUMLAR	43
4.1. Öğrencilere Verilen İlk Ankete İlişkin Bulgular.....	43

BÖLÜM V

5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	58
5.2. Öneriler	58

KAYNAKÇA	60
-----------------------	-----------

EKLER.....	66
-------------------	-----------

ANKET FORMU – 1	67
------------------------------	-----------

ANKET FORMU - 2	69
------------------------------	-----------

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Kesin bir tanımını yapmanın mümkün olmadığı sanat, düşünürler ve sanatçılar tarafından farklı şekillerde ifade edilmiştir. Platon sanatçıyı, kopyayı tekrar kopya ederek gerçekten uzaklaştığı ve sanatçının idealara yönelmesi gerektiğini söylemiş, öğrencisi Aristo ise sanatçıyı gerçeklerden uzaklaştıran değil, bilakis insanları gerçeğe götüren kişi olarak açıklamıştır.

Kökleri Platon ve Aristo'ya kadar uzanan bu iki temel tanımdan sonra sanat, yüzyıllar boyunca farklı kuramlara bağlı olarak, değişik tanımlarla ifade edilmiştir. Kimi zaman sanat biçimlerin örüntüsü ile oluşturulmuş bir düzenleme, kimi zaman duygusal, sezgisel ve ruhsal bir rahatlama yani dışa vurum, kimi zamanda hayatımızın içine giren bir işlevselliktir.

Gombric ise sanat diye bir şey olmadığını, sanatçıların olduğunu savunmuş ve tüm bu sanat denilen olgunun ilkel insanlardan bu güne sanatçıların yaptıkları etkinlikler olduğunu açıklamıştır.

Hayatımızda bu denli yer tutmuş bir olgunun elbette eğitim sistemimizde de yerini alması kaçınılmazdır. Sanat eğitimi, bireylerin yaratıcılığını ortaya çıkaran, hayal güçlerine yeni ufuklar sunan, öğrencileri daha sonraki hayatlarını yönlendirmeye yarayan faydalı bir olgu olmuştur.

Bütün sanatları ve bu sanatların birbirleriyle ilişkisini düşünsel boyutta, sanatçı, izleyici, toplum, kültür ve eğitim bağlamında inceleyen kuramsal çalışmalara “Güzel Sanatlar Eğitimi” denir. Görsel sanatlar; resim, heykel, mimarlık, grafik sanatlar, endüstri tasarımı, uygulamalı sanatlar, sinematografi, fotoğrafı, tekstil, moda tasarımı, seramik, bilgisayar sanatı gibi geniş bir alanı kapsar (Buyurgan, 2007: 16).

Sanat eğitimi, sadece yetenek ve becerilere sahip insanların yaptığı bir eylem değil, insana estetik zevki kazandırdığı için kişilik eğitimidir aynı zamanda. İnsanın dış dünyaya karşı bakış açısını da oluşturur ve bu yüzden toplumsal bir gerekliliktir.

Sanat eğitimi ile görsel algısı gelişmiş, kendini sanatsal yollarla ifade edebilen, içinde yaşadığı kültürü önce tanıyan, öğrenen, koruyan ve gelecek nesillere taşıma sorumluluğunu üstlenen, dünya kültür mirasına saygılı, yaratıcı ve yapıcı bireyler yetiştirilmesi hedeflenir (Buyurgan, 2007: 5). Dünyada teknolojinin baş döndürücü bir hızla ilerlediği günümüzde, göz ardı edilmemesi gereken bir olgu vardır ki o da eğitimde interaktif ortamdan yararlanılması gereğidir.

Günümüzde sanat eğitimi okullarda ve akademik çevrelerde verilmektedir. Bireylerin ve toplumların sanat eğitimi alabileceği kurumlardan biri de müzelerdir. Bu yolla müzeler toplamak, sergilemek gibi görevlerinin yanında toplumu da bilinçlendirip, eğitmiş olacaktır.

Madran'a göre (1999: 6) müze; "Toplumun ve gelişiminin hizmetinde olan, halka açık, insana ve yaşadığı çevresine tanıklık etmiş malzemelerin üzerinde araştırmalar yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan ve sonunda inceleme, eğitim ve zevk alma doğrultusunda sergileyen, kar düşüncesinden bağımsız, sürekliliği olan bir kurumdur."

Toplum tarafından, "eski eserlerin saklandığı ve sergilendiği yerler" olarak bilinen müzelerin asıl gayesine bakıldığında, hiçbir maddi kaygı gütmenden ulusal ve global açıdan bir kültür taşıyıcısı olduğu görülür. Müzeler toplumların bilgi depoları ve aynı zamanda hafızalarıdır.

Müze "Gözlem, mantık, yaratıcılık, hayal gücü ve beğeni duygusunun oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunabilecek başlıca yaygın eğitim kurumlarıdır (Atagök, 1999: 137).

Müze; sanatsal, kültürel, tarihsel ya da bilimsel ürünlerin sürekli olarak sergilenmesi amacıyla yapılan veya kendisi bu sıralanan nitelikleri nedeni ile halka açık tutulan yapıdır (Sözen-Tanyeli, 1992: 169).

Eski uygarlıkları tanımamıza yarayan en önemli etken, onlardan günümüze kalan eserlerdir. Yaşadığı çağa tanıklık eden bu eserler müzeler aracılığıyla toplumu bilinçlendirir ve eğitir.

“Müzelerin başlıca görevlerinden biri, insanın dünyanın bütün bölümlerindeki tarihini bizim için canlandırmak; insanın, içinde yaşadığı çevreyi tanımakta nasıl ilerlediğini, aile hayatını nasıl teşkilatlandırıdığını, sanatların, tekniklerin, kültürün ve uygarlığın nasıl geliştiğini bize göstermektedir” (Allan, 1963: 5).

Müzeler ile geniş kitlelere ulaşmak kolay olacağından, müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılması göz ardı edilmemelidir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın yeni Görsel Sanatlar Eğitimi programında Müze Etkinlikleri yer almaktadır. Günümüz koşullarında ise yeniden yapılandırılan eğitim sistemimizin öğretim programları kapsamında, Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı’nın oluşturulmasına ihtiyaç duyulmuştur. Görsel Sanatlar dersi içerik olarak şu şekilde açıklanmıştır; “Görsel sanat kültürü, müze bilinci ve görsel sanatlarda biçimlendirme olmak üzere üç öğrenme alanında eğitim ve öğretim yapmayı hedeflemektedir. Böylece görsel sanatların diğer dallarıyla da ilgilenen ve öğrenciyi yönlendirebilecek esnekliğe sahip bir program yapılandırılması amaçlanmıştır. Bu programla sanattan zevk alan, sanatı içselleştiren, bilinçli, estetik zevke sahip ve eleştiri yapabilen nesiller yetiştirilmesi hedeflenmektedir” (M.E.B. 2006).

Dünyaya göz attığımızda, bir ülkenin müzeciliğinin gelişmişlik seviyesi, ülkenin gelişmişlik seviyesinin de adeta aynasıdır. Uzay çağı diye nitelendirdiğimiz günümüzde, teknolojik gelişmeler belki de geçmişle bağımızı koparmakta, yabancılaştırmaktadır. Oysa yarınların nesillerinin yetiştiği bugünlerde; geçmişini anlayan, saygı duyan, geleceğe hazırlanan bireyler yetiştirmek durumunda olmalıyız. Dünya kültürleri arasında var olma mücadelesinde en büyük yardımcımız müzeler olacaktır.

Hızla gelişen bu teknolojiye elbette müzeler de faydalanmak durumundadır. Hemen hemen tüm okullarda bilgisayarın kullanıldığı günümüzde, “İnternet ortamında üç boyutlu sanal müze ziyareti” ile müzeler gezilerek müzenin eğitici rolünden yararlanmış olunacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı sanal müze ziyaretlerine ilişkin ilköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinin düşüncelerini belirlemektir.

1.2.1. Problem

İlköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti” etkinliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüzde Görsel Sanatlar dersinin işlenişini etkinleştirmek amacı ile yeni yaklaşımlar geliştirilmektedir. Bireylerin yaratıcı gücünü kısıtlamadan sanatı tanıtmak, sevdirmek ve eğlendirerek öğretmek için sanal müze ziyareti ile sanat eğitimi önemli görülmektedir.

Bir eğitim programı, genel olarak öğrenme – öğretme etkinliklerini içeren bir plandır. Bu programda gerçekleştirilecek amaçlar, yönetim ve öğretim kadrosu, öğrenme - öğretme süreçleri, öğrenci, öğrenme – öğretme ortamları gibi öğeleri içermektedir (Alkan, 1991: 11). Bireyde istenilen davranış değişiklikleri için eğitim programlarındaki bu amaçlar ve yaklaşımlar fayda sağlamaktadır.

Son dönemlerde geliştirilen sanat eğitimi teorilerinden Çok Alanlı Sanat Eğitimi modelinde müze eğitimi önemli yer tutmaktadır. Görsel sanatlar eğitimi derslerinde müzelerden yararlanmada bu yöntemlerden birisidir. Süzen’e göre (2005, 22), “Değişik kültürlerin beşiği olmasıyla övündüğümüz ülkemizde çok daha canlı ve yaratıcı bir eğitim yapılabilir. Müzelerde ve uygulamalı atölyelerde, uzman öğretmenlerin gözetiminde çocukların katılımlarının sağlanıp, düş güçlerini geliştirerek görsel duyarlılık kazanmalarını sağlayan bir yöntem, uygun olur.” Türkiye’nin kültürel zenginlik ve kimliğini barındıran müzeler, koruyup,

sergiledikleri eserler ile ziyaretçilere geçmiş ile gelecek arasında bağ kurdurabilen kültür ve eğitim kurumlarıdır. Ülkemizin geleceği için en önemli yatırım eğitimidir.

Yaşam boyu eğitim sürecinde çok yönlü öğrenme ve yaşam alanları olarak müzelerin; yaşantılara dayalı etkin kullanımını içeren müze eğitimi, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle Türkiye için yeni ve ihtiyaç duyulan bir alandır. Müze eğitimi amacı ve konuları, sergileri, objeleri, çevresi, öğrenciyi merkeze alan ve disiplinler arası yönleriyle müzenin temel eğitim kuramları ve ilkeleri ışığında aktif bir öğrenme ve gelişme alanı olarak kullanılmasını içerir. Müze eğitiminin bireysel, sosyal ve fiziksel boyutları objelerle, algılar ve ilgiler yoluyla etkileşim, gözlem yapma, düşünce ve duyguları ifade etme, hayal gücünü kullanma, kendi yaşamına bağlama, bilgileme, müzenin bakış açısını görme ve anlama, objeleri okuma, kültürel değerleri ve yaşamı paylaşma, gerçeği arama, uygulamalar yapma ve değerlendirme gibi konuları içerir (<http://ogm.meb.gov.tr>).

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim eğitim - öğretim programları ‘Müze Bilinci’ konusunun hedeflenen amaçlara ulaşmasında; ulaşım zorlukları, öğretmen – öğrenci hazırlıklarının yeteri kadar yapılamaması, resmi prosedürler, zaman sınırlamaları gibi durumlar engel teşkil etmektedir. Diğer taraftan her okulda bilgisayar ve internetin kullanıldığı günümüzde ‘sanal müze ziyareti’ ile müzeleri sınıf ortamına taşımamız mümkün olmaktadır.

Bireyler kültürel ve sanatsal değerlerin mevcut olduğu müzeleri fark ederek dün sanatın nasıl doğduğunu, bugün nasıl korunduğunu ve yarına nasıl taşınması gerektiğini kavrayacaklardır.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıda varsayımlar kullanılmıştır:

1- “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği” ders işlenişine katılan öğrenciler ankete içtenlikle cevap vermişlerdir.

2- “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği” yöntemi ile işlenen Müze Eğitimi konusunun Görsel Sanatlar dersine katkısı vardır.

3- Görsel Sanatlar dersinde “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği”, öğrencilerdeki müze bilincini artıracaktır.

4- “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği” ders işlenişinin müze kavramına katkısı vardır.

1.5. Sınırlamalar

1- Bu araştırma Ankara İl Merkezinde bulunan bir ilköğretim okulundan seçilmiş ilköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencileri ile yapılmıştır.

2- Sanal Müze Ziyareti, Ankara Devlet ve Resim Heykel Müzesi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Görsel Sanatlar: Resim, Heykel, Mimarlık, Grafik Sanatlar, Endüstri Tasarımı, Uygulamalı Sanatlar, Sinematografi, Fotografi, Tekstil, Moda Tasarımı, Seramik gibi sanatlar (Buyurgan,Buyurgan, 2007: 290).

Görsel Sanatlar Eğitimi: Resim, heykel, mimarlık, grafik sanatlar, endüstri tasarımı, uygulamalı sanatlar, sinematografi, fotoğrafı, tekstil, moda tasarımı, seramik, bilgisayar sanatı gibi güzel sanatların dallarıyla okul öncesinden yüksek öğrenime kadar her aşamadaki sanat eğitimi ve öğretimi ile ilgili kuramsal ve uygulamalı çalışmalara “Görsel Sanatlar Eğitimi” denir (Buyurgan,Buyurgan, 2007: 16).

Müze: Sanatsal, kültürel, tarihsel yada bilimsel ürünlerin sürekli olarak sergilenmesi amacı ile yapılan veya kendisi bu sıralanan nitelikleri nedeni ile halka açık tutulan yapı(Sözen, Tanyeli, 2001: 21).

Müze Eğitimi: Okullar için rehberli turlar düzenlemenin ötesinde atölye çalışmalarını ve yayınları içeren, sadece okulları değil; aileleri, yetişkinleri de içine alan çok geniş etkinlikler bütünüdür (Enur, 2000: 21).

İnternet: Dünya genelindeki bilgisayar ağlarını ve kurumsal bilgisayar sistemlerini birbirine bağlayan elektronik iletişim ağı (<http://tr.wikipedia.org>).

Panaromik: Geniş görüş alanını kaplayan (Türkçe Sözlük, 2005: 1568).

Sanal Müze: Değişik medya imkanlarından faydalanılarak hazırlanılmış, ziyaretçi ile iletişimin kesintisiz olması ve dünya çapında erişimini olanaklı kılmak amacı ile fiziksel anlamda bir mekana ihtiyaç duymayan müzeler (<http://www.tarihonline.org>).

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sanatın Tanımı

En bilinen tanımıyla; insanın duygu ve düşüncelerini estetik düzeyde ifade etmesi diyebileceğimiz sanatın, kesin bir tanımını yapmak mümkün değildir. Çünkü insanlık tarihinde kendini göstermeye başladığından günümüze kadar, düşünürler ve yazarlar onu farklı tanımlamışlardır. Özsoy'un (2003: 22) Read'den aktardığına göre; Eflatun (Platon) sanatı bir kopyayı tekrar kopya etmek, imgeyi tekrar imgelemek olarak tanımlamış ve sanatın bir yansıtma (mimesis) olduğunu söylemiştir. Ona göre sanat insanları gerçeklerden uzaklaştırır.

Eflatunun öğrencisi olan Aristo'ya (Aristoteles) göre sanatçı Eflatun'un sandığı gibi insanları gerçeklikten uzaklaştıran, sahte bilgiler sunan değil, insanlara hayatı açıklayan bir kişidir (Moran, 1983: 21). Aristo sanatı “madde ve onun bulanık şeklinden, saf, soylu, ve ruhsal güçleri ayırıp ortaya çıkarmak için insan tarafından ortaya konan ilke” olarak tanımlamıştır.

Sanat, bu iki temel tanımdan sonara günümüze kadar, çeşitli sanat kuramlarıyla; değişik tanımlarla gelmiştir. Sanat sözcüğü sınırları önemli bir tartışma yaratmayacak şekilde belirlenmiş bir sanat alanında ve o alana özgü olarak yapılan kimi işlemleri ve elde edilen kimi estetik ürünleri tanımlamak için de kullanılır (Erinç, 1995: 19).

2.1.1. Sanat Eğitimi

“Eğitim bir toplumun yeniliklere ve çağdaş uygarlığa ayak uydurmasının en önemli araçlarından biridir. Bireylerin yaratıcılık ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesinde, kendini ifade etmesinin sağlanmasında eğitimin rolü tartışılmaz

(Özsoy, 2003: 25). Toplumlarda sanat, eğitim yolu ile ne kadar işlenebilmişse, sanatın ve sanatçının değeri artacaktır.

Sanat eğitiminin amacı, yapılmış olanları yineleyen değil, yeni şeyler yapabilme yeterlilikleri olan insanları yetiştirebilmektir. Sanat eğitimi geçmişle gelecek arasında, eskiyle yeni arasında, analitik değerlendirme yapabilme, yargılayabilme bilgisine sahip olmayı sağlar (Tepecik, 2007: s.236).

Sanat eğitimi kültürel değerlerin aktarılmasında ve bu değerlerin yaşatılmasında en önemli araçlardan birisidir. Atom çağı diye nitelendirilen çağımızda, yetiştirmekte oldukları nesilleri iyi bir eğitim süzgecinden geçiren toplumların, sanat eğitimi eksik bırakmaları düşünülemez. Çünkü toplumu yarınlar taşıyacak olan bireyler; yine sanat eğitimi yolu ile kültürel değerlerini özümsemiş, estetik zevk sahibi olmuş, kendilerini gerçekleştirmiş bireylerdir.

Oğuzkan'ın yaptığı eğitim tanımlarından bazıları şu şekildedir (1974: 61):

1 – Yeni kuşakların, toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken, gereken bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliği.

2 – Belli bir konuda, bir bilgi ya da bilim dalında yetiştirme ve geliştirme.

3 – Her kuşağa, geçmişin bilgi ve deneyimlerini düzenli bir biçimde aktarma ya da kazandırma işi.

İnsanlık tarihine baktığımızda, sanatın insan hayatında önemli bir yer tuttuğunu görürüz. İlk insanlardan günümüze, sosyal hayat değişik kesitleriyle mağara duvarlarında resim yoluyla yerini almış ve sanat insan hayatını betimleyen, sonraki nesillere aktaran bir olgu olmuştur.

Maddi olarak üretilen değerler ve insan varlığının daha konforlu bir yaşam sürmesi için ortaya koymuş olduğu mal ve hizmet üretimleri uygarlığı tanımlar. Maddi değerlerin insanın yetişmesi için hizmetine sunulması ve günlük yaşamında kullanılması ise, kültür kavramını oluşturur, çünkü kültür maddi ve manevi değerlerin insan doğasına uygun yaşama biçimini yönlendirir, bunların tümünün gerçekleşebilmesi için ise insanın eğitime ihtiyacı vardır. Eğitim sadece insana has bir kavram değildir, doğadaki tüm canlılar belirli bir eğitim evrimine sahiptir ancak hayvanların eğitimi kalıtım yoluyla ve içgüdülerle olur, hâlbuki insanın eğitimi tamamen akıl yürütme yöntemiyle gerçekleşir, insanın doğadaki üstünlüğü de buradan kaynaklanmaktadır (Tepecik, 2002: 162).

Sanat, yeni nesillere önceki nesilleri tanıtan, dolayısı ile süreklilik sağlayan bir alandır. Böylelikle sanat, kuşaklar arasında değişimi ve gelişimi sağlayan önemli bir güdüleme aracı olmaktadır (Özsoy, 2003: 19).

“Sanat eğitimi; kişiye estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı olmayı amaçlarken, yeni biçimler hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir. Sanatçı yetiştirmeye değil; yetiştirmek durumunda olduğu her kişiyi, yaratıcılığa yöneltip onun bilgisel, bilişsel, duysal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Yaratıcı güç ve potansiyelleri eğitmek, estetik düşünce ve bilinci örgütlemek için çalışır” (Kırıçoğlu, 1992: 85). Amaç bireyi estetik bilince ulaştıracak bir bakış açısı kazandırmaktır.

Sanat eğitimi, sanatla eğitimin bir araya geldiği bir alandır. Bireylere okul öncesi eğitimden başlanarak, estetik bilgi ve deneyimler, belirli bir sistem içerisinde verilir. Burada artık sanat; ürünü, tarihi, eleştirisi ve estetiği ile öğretilen ve öğrenilen bir ders olma durumundadır (Kırıçoğlu, 1992: 85). Bu perspektiften bakıldığında bireyin tüm hayatında kendini hissettirecek olan görsel sanatlar eğitiminin önemi daha iyi anlaşılır. Günümüzde sanat ve eğitim iç içe geçmiş, belki de birbirini tamamlayan ya da destekleyen unsurlar olmuşlardır.

Görsel Sanatlar Eğitimi; Milli Eğitim Bakanlığı, Görsel Sanatlar Dersi (1-8. sınıflar) Öğretmen Kılavuz Kitabında (2008: 10-11) şu genel amaçlarla yerini almaktadır:

Görsel sanatlar dersinin amaçları bireysel ve toplumsal, algısal, estetik ve teknik amaçlar olarak gruplandırılabilir.

A – Bireysel ve Toplumsal Amaçlar:

1. Öğrenciye yaşamı ve doğayı gözlemlene duyarlılığı kazandırmak,
2. Öğrenciye seçme, ayıklama, birleştirme, yeniden organize etme becerileri kazandırmak; analiz ve sentez yeteneği ile eleştirel bakış açısını geliştirmek,
3. Öğrencinin yeteneklerini fark etmesini, kendine güven duymasını ve kendini geliştirmesini sağlamak.

4. Öğrencinin görsel biçimlendirme çalışmaları ile kendini ifade etmesini sağlamak,

5. Öğrencinin ilgisini, bu alandaki çeşitli kaynaklarla besleyebilmek (müze, galeri, tarihi eser vb.) ve bu yolla geçmişine sahip çıkma ve geleceğini yapılandırma bilinci kazandırmak,

6. Öğrencinin her alanda kullanabileceği yaratıcı davranışlar geliştirmesini sağlamak,

7. Öğrencinin ulusal ve evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanımasını sağlamak,

8. Ulusal ve evrensel değerleri tanıyabilme ve anlayabilme bilinci kazandırmak,

9. Geçmişten günümüze miras kalan sanat eserlerinden haz alma ve onur duyma hassasiyeti kazandırmak,

10. İş birliği yapma, paylaşma, sorumluluk alma, kendine saygı duyduğu kadar başkalarına da saygı duyma bilinci ve duyarlılığı kazandırmak,

11. Öğrencinin ruh sağlığını koruma, iç dünyasını anlatma ve bedenine saygı duyma bilinci geliştirmesini sağlamak,

12. Öğrenciye aklını, duygularını, zevklerini sorgulama bilinci kazandırmaktır.

B – Algısal Amaçlar:

1. Öğrencinin algı birikimini ve hayal gücünü geliştirmek,

2. Öğrencinin görsel algı ve birikimlerini sanatsal anlatımlara dönüştürebilmesine imkân tanımak,

3. Birikimlerini başka alanlarda kullanabilme becerisini geliştirmek,

4. Bilgi ve birikimini sanatsal uygulamaya dönüştürme yeteneği kazandırmak,

5. Yeni durumlar karşısında özgün çözümler geliştirme becerisi kazandırmaktır.

C – Estetik Amaçlar

1. Öğrencinin, sanatın ve sanat eserlerinin her zaman önemsenecek birer değer olduğunu kavramasını sağlamak,
2. Geçmişten günümüze miras kalan sanat eserlerinden ve doğadan haz alma, onlarla gurur duyma ve onları koruma bilincini kazandırmak,
3. Öğrenciye görsel sanatlar sevgisi ve bu sevgiyi hayatın her alanına yansıtabilme, bunu davranış biçimi hâline getirebilme yeterliliği kazandırmak,
4. Öğrenciye, doğadan seçtiği veya insan eli ile üretilen nesneleri estetik birikimini kullanarak değerlendirme bilinci kazandırmak,
5. Öğrenciye kendini ifade edebilmede estetik değerlerden yararlanma yeteneği kazandırmak.

Ç – Teknik Amaçlar

1. Öğrenciye her türlü araç-gereci kullanarak görsel anlatım diline dönüştürme isteği ve kullanma becerisi kazandırarak öğrencinin kendini geliştirmesine imkân tanımak,
2. Öğrenciye değişik tekniklerle elde edilen sonuçların etkilerini sezdirebilmek ve öğrencinin farklılıklardan zevk alabilmesini sağlamak,
3. Öğrenciyi farklı tekniklerin getirebileceği anlatım zenginliğinin farkına vardırabilmek,
4. Kullandığı tekniklerin dışında yeni teknikler arama isteği ve cesareti kazandırmak,
5. Öğrenciye, amacına uygun malzemeyi seçme, malzemedan anlam kazanma becerisi kazandırmak,
6. Öğrenciye kendini ifade etme sürecinde çıkacak sorunlara teknik çözümler üretebilme becerisi ve güveni kazandırmak.

“Türkiye’de plastik sanatlar eğitiminin değil, bütün eğitim sistemi düşünce anlayışının genel sorunu: özgür ve bilimsel düşüncenin gerçek anlamda benimsenip egemen kılınmasıdır. Bu çağdaş eğitimin bir gereğidir. Öğrenciye; çok yönlü

düşünen, düşündüklerini aktarabilen, başkalarının düşüncelerini olduğu gibi kabul etmeyen bir kişilik kazandırılmasının gereğidir” (Cemal, 2002: 51).

2.1.2. Sanat eğitiminin tarihi

Sanat insanlık tarihi kadar eski bir kavram olmasına rağmen, çağdaş sanat eğitimi 20. yüzyıl başlarında Almanya’da kurulan Bauhaus ile başlamıştır. 20. yüzyıldaki hızlı teknolojik gelişmelerle beraber, toplum tüketici bir nitelik kazanmış ve estetik tasarımlar dahi tartışılır olmuştur. Bauhaus bu noktada devreye girerek, meta estetiğini, endüstri tasarımcılığını ortaya koymuş ve sanat eğitimine toplumsal ve ahlaki bir duyarlılık yüklemiştir.

Ülkemizde de 1883 yılında ‘Sanayi-i Nefise Mektebi’ olarak kurulan ve ismi 1928 yılında ‘Güzel Sanatlar Akademisi’ olan kurum, 1929 – 1932 yılları arasında Bauhaus hareketiyle tasarım alanlarında da eğitim vermiştir (Özsoy, 2003: 71, 72).

İstanbul’da bir başka sanat okulu 1957 yılında ‘Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu’ kurulmuş ve yine Bauhaus ekolünü takip etmiştir (Özsoy, 2003: 72).

“Sanat eğitiminin geçmişi sanat kadar eski değildir. Çağdaş sanat eğitimi 20. yüzyıl başlarında Bauhaus’la birlikte başlar. Modern (?) insan kendi hayatını kolaylaştırsın diye yaptığı aletlerin tutsağı oldukça, kendisini sorgulama sürecine girmiştir, sanayi toplumunun ve gelişen kapitalizmin salt üretime ve tüketime dayanan sistemi insanın yabancılaşmasında önemli bir etken oluşturur. Gelişen teknolojiyle birlikte, tıpkıbasımların, kitch ürünlerin ve estetik niteliği tartışılır sanayi ürünlerin artmasıyla, endüstri ürünlerin estetize edilmesi, meta estetiğini, endüstri tasarımcılığının ve grafik sanatları gerekli kılmıştır. Bu amaçla kurulan Bauhaus aynı zamanda sanat eğitime her zamankinden daha çok önem verilmesi gerektiğini düşünmüştür. Sanat eğitiminin sanatçı ve sanatseverler yetiştirmesinin dışında, bir duyarlılık ve ahlak eğitimi olduğu gerçeği ortaya konmuştur” (Gençer, 2003: 30).

2.1.3. Sanat Eğitiminin Önemi ve Gerekliliği

Sanat eğitimi, insanın genel eğitimi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Yaygın biçimde düşünüldüğü gibi sanat eğitimi yalnızca yeteneklilerin eğitimi için bir “lüks” değil, herkes için gerekli bir kişilik eğitimidir. Burada sanat eğitiminden amaçlanan, sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim değil, bireyin sanat yoluyla eğitimi, yani bireyin estetik eğitimidir. İnsanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak şartları hazırlayan ve bireyin kişilik kazanmasını amaçlayan bir etkinliktir (Gençaydın, 1990: 44).

Sanat eğitimi, çocuğun geniş anlamda gelişmesini içeren en güvenilir ortamdır. Çünkü o, bu ortamda kendi temposu paralelinde, doğal eğilimlerini uygular, kendi deneyimlerini kullanır (Buyurgan, 2007: 22). Bireyler çevreleri ile sürekli bir kültürel etkileşim içerisinde. Bu kültürel etkileşim ise sanatın öğretilmesi ve öğrenilmesi ile olmaktadır.

“Sanat alışılmışın tanımında; İnsanın duygu ve düşüncelerinin, doğada bulunan çeşitli araç ve gereçlerle ifade edilmesi biçimidir, ancak bu tanım günümüzde farklı algılanmakta ve sanat yapıtında güzellik bir kavram olarak aranmamaktadır. Bunun yerine çağımızda, doyurucu estetik yaşantılar oluşturmak amaçlanmaktadır. Kuşkusuz zaman süreci içinde sanatın tanımı her insan ve her topluma göre farklılık göstermektedir. Bu da kültür zenginliğinden kaynaklanan bir düşünce olarak değerlendirilmelidir” (Tepecik, 2003: 163).

Boydaş’a göre “Çocuk, duygu ve düşüncelerini, yeteneklerine uygun bir objektivasyonla gerçekleştirirken hem gerilimlerinden kurtulur hem de yaratma arzusunu tatmin eder. Belki de evrensel ritme, bilmeyerek de olsa katkıda bulunur; onunla kendisi arasında empati kurar” (Boydaş, 1990: 282). Bireyler ortaya ürünler koyarak kendilerine olan güvenlerini artırırlar ve bu güven; kendini gerçekleştirme duygusu, insanları mutlu eder.

Yaşadığımız çevredeki bilinçsiz betonlaşma, gelişme adına yaşanan düzensiz ve zevksiz oluşumlar ancak sanat eğitimi derslerinde kazandırılacak estetik çevre bilinci ile güzelliklere dönüştürülebilir. Sanat eğitimi çocuklarımıza önce kendisine,

sonra çevresine saygı duymayı öğretir (Buyurgan, 2007: 24).Teknoloji ve bilgi çağının içinde bulunduğumuz günümüzde, sanat eğitime her zamankinden daha çok ihtiyacımız vardır. Aksi takdirde çarpık kentleşmeden, tüketim toplumundan, duyarsız ve mutsuz bir toplum olmaktan kurtulabilmemiz mümkün değildir.

Sanat eğitimi, bireylerde var olan yaratıcı gücü geliştirme konusunda en etkin disiplindir. Eskiden olağanüstü bir güç olarak kabul edilen yaratıcılık, sadece yetenekli insanlara özgü bir güç olarak değerlendirilmektedir. Günümüz Türkiye'sinde ne yazık ki bu düşünceler hala hâkim olup Resim-İş dersi diye anılan sanat eğitimi dersleri seçmeli ders olarak düşünülerek eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkilemiştir (Gel, 1996: 40). bu önemli tespitten de anlaşılacağı gibi sanat eğitiminin amacı, üstün yetenekli sanatçılar yetiştirmek değil, estetik bilinci ve duyarlılığı gelişmiş bireyler yetiştirmektir.

“Gerçekçi bir okul sistemi ya da akademik eğitim, bilim ve sanatın işbirliğine dayandırılmalıdır. Sanatın da bilimin de amacı; yaşama hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Duyguların eğitime önem veren okul ya da eğitim sistemlerinde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin, zekânın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat, duygu ve düşünce arasındaki iç içe geçmiş bağlantıyı vurgularken öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcısıdır”(Erbay, 1997: 50).

Ülkemiz eğitim kurumlarında bugüne kadar sanat eğitime gereken önemin verildiği söylenemez. Görsel Sanatlar (Resim – İş) dersi, eğitim kurumlarındaki idari kadrolar ve eğitimciler tarafından stres atma, rahatlama, boş zamanları değerlendirme alanı gibi görülmüştür. Bugün dahi ortaöğretim kurumlarında Görsel Sanatlar dersi seçmeli ders olarak yerini almaktadır.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen mevcut gelişmeler, sanat eğitiminin yarınına umutla bakmamızı sağlamaktadır. Toplumumuzun yarınlarını ilgilendiren bu önemli konuda en büyük görev ise eğitimci ve sanat eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki akademisyen çevrelere düşmektedir.

2.2. Müze ve Müze Eğitimi

Buyurgan ve Mercin'e göre (2005, 29) müze fikri, ilk defa bilimsel bir amaca hizmet edecek bir saha teşkil etmekten ziyade, insanların güzel sanatlara ruhen bağlı olmalarından doğmuştur.

Gerçek'e (1999: 1) göre bugün kullanılan şekli ile “müze” sözcüğü, Grekçe “mouseion” kelimesinden türemiştir. M.S. II. Yüzyılda yaşamış Yunanlı yazar Pausanias'tan nakledildiğine göre; Atina Akrapol'ündeki büyük tören kapısı Propylon'un sol kanadına bitişik bir binada resim koleksiyonlarının sergilendiği bir galerinin olduğu ve buranında halka açık bulunduğu belirtilmektedir.

Yıllar öncesinde eserlerin toplanarak korunması ve bakımının yapılması ile başlayan müzecilik anlayışı, genel ve gerçek anlamını 1746 senesinde Fransa'da bulmuştur. Kralların saraylarında toplanmış olan tarihî sanat eserlerinin genel bir müze yapılarak halka gösterilmesi fikri ortaya atılmış ve sonunda 1750 yılında bu fikir gerçekleşmiştir. Bu anlamda kurulan “Lüksenburg Müzesi”, dünyanın bilinen ilk resmî müzesidir (Akt., Buyurgan, Mercin, 2005: 64).

Türk müzeciliğinin kökleri, eser toplama ve koruma perspektifinden bakıldığında eski Türk devletlerine kadar uzanır. Hun hakanları, Selçuklu hükümdarları, Osmanlı padişahları tarihî ve sanat eseri niteliğindeki objeleri belli mekanlarda toplamışlar ve saklamışlardır.

Çağdaş anlamda ise Osmanlı Devleti döneminde 1869 yılında Müze-i Humayun adında temelleri atılmıştır. 1881 de Osman Hamdi Bey'in müze müdürlüğüne gelmesi ile bu kurum işlevselliğini artırmıştır.

Cumhuriyet döneminde ise ilk müze Ankara Kalesi'nin Akkale olarak isimlendirilen burcunda kurulmuştur. Daha sonra Atatürk'ün direktifi ile 1936 yılında, Mahmut Paşa Bedesteni'nde “Anadolu Medeniyetleri Müzesi” kurulmuştur.

Önemli ve değerli yapıtların bulunduğu müzeler, isteyen herkesin ziyaret edebileceği ve yararlanabileceği bilgi merkezleridir. İşte müze eğitimi de müzenin bu bilgi merkezi olması yönünden eğitim yolu ile en doğru şekilde yararlanmayı amaçlar. Müze ziyaretçileri, müze eğitimi olarak çok çeşitli bilgiye ulaşma ve bu

bilgileri kazanma şansını yakalarlar. İlk çağ kültürlerini tanıma, sanatı anlama, bilim ve teknolojinin çağımızdaki gelişiminin temellerini kavrama, kısacası insanlığın kat ettiği yolu izleme olanağını müze eğitimi yoluyla bulurlar (Ocak, 2002: 461).

Müzelerin öncelikli hedeflerinden birisi de “eğitim” görevidir. Her müze, araştırma, belirleme, toplama, belgeleme, sergileme görevlerinin yanında toplumu ve özellikle genç bireyleri eğitmek, kültür aktarımında bulunmak durumundadır ve sanat kavramına ayna tutmakla yükümlüdür.

Müze eğitimi özellikle zaman ve mekân içinde kendini ve insanları anlama, kültürel mirası devam ettirme, geçmişi, bugünü ve geleceği anlamlı bir biçimde ilişkilendirme, kültürel varlıklar, eski eserleri anlama, koruma ve yaşatma, kendi kültürünü ve farklı kültürleri çok yönlü ve hoşgörülü bir yaklaşımla tanıma ve anlama, müzeyi bir yaşam biçimi hâline getirme ve müzeleri yaşayan kurum niteliğini kazandırma, kültürler arası anlayış ve empati geliştirme gibi hedeflere hizmet etmektedir (Paykoç, 2000-2002).

Özellikle ilköğretim öğrencilerine müzede verilecek görsel sanatlar eğitimi, öğretmenlerin ve müze eğitimcilerinin her öğrencinin öğrenme sürecini gözleyip denetleyebileceği bir program ve planlama ile yapılmalıdır. Bu noktada eğitimcilerin çoklu zeka kuramlarını iyi bilmeleri ve yaptıracakları etkinlikleri ona göre planlamaları, her öğrencinin zeka düzeyine uygun bir öğretimin yapılmasını sağlayacaktır. Böylece her öğrencinin konudan alacağı haz farklı öğretim teknikleriyle denk duruma getirilmiş olacaktır. Dil zekası gelişmiş bir öğrenci için bir eser hakkında yorum yaptırma; mantık zekası gelişmiş bir öğrenci için eserin neden, nasıl, hangi şartlarda ve ne zaman yapıldığıyla ilgili sorular sorarak mantıksal çıkarımlarda bulunabilme; becerileri ölçme, bedensel ve müziksel zekası gelişmiş olanlar için “drama” yaptırma; uzaysal zekası gelişmiş olanlar için eserin aslından maketler ve röprodüksiyonlar yaptırma gibi etkinliklerle, her öğrencinin müze eğitimine katılmasını sağlayarak tüm zeka alanlarının kullanılmasına imkan sağlamış olacaktır. Bazı zeka alanlarının birbirlerini destekledikleri görülmektedir. Bu anlamda birçok zeka alanının aynı anda kullanımına da müze eğitimi olanak sağlamaktadır (Saban, 2001: 18).

2.2.1. Müze

Müze, sanatsal düşüncenin gerçek bilincini oluşturan ve gelişmesini pekiştiren en rasyonel alandır (Buyurgan, Mercin, 2005: 29).

Süzen’ in (2005: 47-48) aktardığına göre; “Müze tanımı hususunda uluslararası kabul görmüş bazı kurumların öngörülleri mevcuttur. Genel tanımlamalara bakıldığında, uzman kurumların ve kişilerin “müzenin tanımı” hususunda yaptığı yorumların birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Uluslararası Müzeler Birliği (The International Council of Museums) ICOM’ un tanımına göre; Müze, toplumun ve toplumun gelişiminin hizmetine olan araştırma, eğitim, eğlence amaçları ile insana ve çevresine ilişkin maddi kanıtları toplayan, muhafaza eden, araştıran, ileten, sergileyen, kamuya açık olan ve kar amacı gütmeyen bir kurumdur.

İngiltere Müzeler Birliği (The Museums Association of United Kingdom) tanımına göre ise; “Müze, kamu yararı için maddi kanıtları ve bu kanıtlarla ilişkili bilgileri toplayan, belgeleyen, muhafaza eden, sergileyen ve yorumlayan bir kurumdur.”

Müze tanımına ilişkin, farklı kurum ve kişilerin yaptığı tespitler incelendiğinde, öngörüler arasında belli bir birliktelik olduğu anlaşılmaktadır. Sonuç itibari ile müze, tarihî değere sahip nesne ve kanıtları belgeleyip toplama yetkisine sahip, sanata, kültüre ve insana hizmet eden ve tüm bunları maddi beklenti içerisine girmeden yapan, yaparken de toplumu eğiten bir kurum olarak tanımlanabilir.

2.2.1.1. Müze Türleri

“Müze türleri çok çeşitli olunca bir sınıflandırma (taksonomi) yapmak zorunlu olmaktadır. Bunlar:

- 1- Koleksiyonlarına,
- 2- Bağlı oldukları yönetim birimlerine,

3- Hizmet ettikleri bölgeye,

4- Hitap ettikleri kitleye,

5- Koleksiyonlarını sergiledikleri mekanlarına göre farklı müze türleri (Akt., Buyurgan, Mercin 2005: 24-52)

Yapılan müze türleri sınıflamasının özellikleri ve hangi müzelerin bu türler içerisinde yer alabileceği ise şu şekildedir:

1. Koleksiyonlarına Göre Müzeler

Koleksiyonlarına göre sınıflandırılan müzeler; yarar sağlama ve zevk alma özelliklerini dikkate alma ve öğrenme amacıyla bir araya getirilmişlerdir. Bu müzeler şu şekilde sıralanabilir:

- Genel Müzeler
- Arkeoloji Müzeleri
- Sanat Müzeleri
- Tarih Müzeleri
- Etnografya Müzeleri
- Doğa Tarihi ve Jeoloji Müzeleri
- Bilim Müzeleri
- Planerteryumlar
- Endüstri Müzeleri
- Ekonomüzeler

2. Bağlı Oldukları Kurumlara Göre Müzeler

Devlet müzeleri, yerel yönetim müzeleri, niversite müzeleri, askeri müzeler, bağımsız ya da özel müzeler, ticari amaçla kuruluş müzeleri bu müze türleri içinde sayılabilir.

- Devlet Müzeleri
- Belediye Müzeleri
- Özel Müzeler
- Askeri Müzeler

3. Hizmet Alanlarına Göre Müzeler

Bu tür müzeler, ulusal, bölgesel ve yerel müzeler olarak üç ayrılabilir.

- Bölge Müzeleri
- Halk Müzeleri
- Ekomze

4. Hizmet Ettikleri Topluma Yönelik Müzeler

Bu tür müze sınıflandırması içerisine eğitici, uzmanlaşmış ve genel toplum müzeleri dahil edilebilir.

- Uzmanlık Müzeleri
- ocuk Sanat ve Gençlik Müzeleri

5. Koleksiyonlarını Sergiledikleri Mekâna Göre Müzeler

Sanal, geleneksel, açık hava ve anıt müze örnekleri bu tür müze sınıflamasının arasındadır.

- Sanal Müzelerdir.
- Müze Evler
- Anıt Müzeler
- Açık Hava Müzeleri

2.2.1.2. Sanal Müze

İnternetin 1990'lı yıllarda hayatımıza yoğun bir şekilde girmeye başlaması sonrasında 2000'li yıllardaki gelişim/bilişim; endüstriyel ve toplumsal hayatımızda adeta bir devrim yaratmıştır. Dünyadaki tüm endüstriyel sektörler gelişen bilgisayar ve İnternet teknolojisine göre yeniden tasarlanmakta ve bu gelişmelere bağlı olarak eğitim/öğretim anlayışı, bilgi, yetenek ve zekâ yeniden tanımlanarak toplumsal hayatımızdaki yerini almaktadır.

Bu gelişmelerin etkisi ile tüm dünyadaki müzelerin “kültürel miras ürünleri”, yeni teknolojilerin de yardımıyla zenginleştirilmiş görsel içerikle, insanlığın ortak kullanım ve paylaşımına sunulmaktadır. Bilginin kullanımını, paylaşımını ve erişimini sağlayan İnternet müzeleri de etkilemiştir. İnternet teknolojisinin hızla gelişmesi ve kullanımının günlük hayatta yaygınlaşması “sanal müze”leri ortaya çıkarmıştır.

Çolak'a (2006) göre sanal müze, fiziksel olarak bir bütünlük içinde bulunmayan ancak benzer özellikler taşıyan sayısallaştırılmış koleksiyonu, yapay bir ortamda erişime sunarken, ziyaretçisine gerçek müze deneyiminde olan sınırları yıkmasına olanak veren uygulamadır.

Tepecik'e göre (2007: 235) ise sanal müze; görüntü aktarma teknikleri ve iletişim teknolojileri yardımıyla gerçek müzenin internet ve bilgisayar ortamına aktarılmış halidir.

Sanal müzeler görüntü aktarma teknikleri ve erişim teknolojisi ile gerçek müzenin bilgisayar ve İnternet ortamında sunulmasıdır. 21. yüzyılda hızla gelişen teknoloji ile beraber müzeler de bu gelişim ve değişimden payını almış ve kendilerini sanal ortama adapte etmişlerdir. Günümüzde bir insan evinden, iş yerinden veya sınıf ortamında her öğrenci, dünyanın diğer ucundaki bir müzeyi sanal ortamda ziyaret edebilmektedir.

Bir müzenin sanal müze olarak değerlendirilebilmesi için, müzenin tüm eserlerinin İnternet ortamına sunulması, ziyaret edenler için özel bağlantıların oluşturulması, öğretmenler, öğrenciler ve özel alan uzmanları için hizmet sayfaları açılması gereklidir. Bu yöntemle kişi, müzeye gitme imkanı yoksa bilgisayar kanalıyla müzedeki eserlere ve yazılı kaynaklara ulaşabilir, gerektiğinde İnternet üzerinden soru sorma, cevap alma tekniği ile etkileşimli çalışma faaliyetini gerçekleştirebilir.

Bingöl'ün (2008: 18-19) Varinlioğlu'ndan aktardığına göre sanal müze; var olan bilgilerin ve mekanın dijital (sayısal) ortama aktarılmasındansa, sadece sanallığın olanaklarıyla ortaya çıkabilecek bir müze oluşturmaktır. Bu kavramdan yola çıkarak, statik bir dolaşım yerine dinamik bilgi akışı, statik görüntüler yerine, kamera sistemleriyle değişken görüntülerin alınması hedeflenmelidir.

Buyurgan (2006: 24) ise “müze ziyaretleri teknoloji çağının hızlı yaşandığı günümüzde bilgisayar kanalıyla da gerçekleştirilebilir. İlimiz ve ülkemiz dışındaki müzeleri sanal ortamda ziyaret ederek görsel ve teorik bilgilere ulaşabiliriz. Sadece ilimiz ve ülkemiz dışındaki değil, yaşadığımız şehir ya da kasabada bulunan müzelerdeki yenilikleri de teknolojinin imkanları ile takip edebiliriz. Eğitim - öğretim yılı boyunca en az bir kere programlı bir müze ziyaret gerçekleştirmeye çalışılmalı; bunun yanında öğretmenler okullarının imkânları varsa sanal ortamda da olabildiğince sık müze incelemelerini sürdürmelidir.” diyerek sanal müzeleri desteklemiştir.

ABD’de Philadelphia Sanat Müzesi koleksiyonlarında bulundurduğu Brancusi eserlerini İnternet yolu ile sergilemeye başlamıştır. Gerçek bir müzeyi andıran üç boyutlu sergide izleyiciler, Brancusi’nin heykellerini değişik açılardan görme fırsatı bulmuşlardır (Akt., Buyurgan, Mercin, 2005: 54).

Günümüzde hızla gelişen İnternet ortamında yerini alan sanal müze, kendini geliştirirken ve yenilerken aynı zamanda, eğitim yolu ile de ileriye dönük, sanata duyarlı ziyaretçilerini ve müşterilerini yetiştirecektir.

2.2.1.3. Türkiye’de Sanal Müzelerin Tarihi

Sanal müzelerin tarihi çok eskiye gitmemektedir. 1980’li yıllarda etkileşimli ders araçları olarak CD (Compact Disc) kullanılmaya başlanmıştır. 1990’lı yıllarda internetin yaygınlaşmasıyla birlikte kurumsal tanıtım sayfaları ve ders araç-gereçleri sanal ortamda kullanılmaya başlanmıştır. Ancak elektronik ağlar üzerinden büyük resimli dosyaları göndermek ve depolamak zor olduğundan, 2000’li yıllara kadar sanal ortamlar çok verimli olmamıştır (Tepecik, 2007: 236).

“Sanal Müze” düşüncesi, ülkemizdeki gerçek modern ve çağdaş sanat müzeleri eksikliğinin getirdiği ölçütsüz, topluma yönelik eğitim çabalarının çok cılız kaldığı bir ortama yönelik irdelemelerin dile getirilmesi ve 1990’ların ortasında gerçekleştirilen Guggenheim Bilbao gibi önemli projelere modern ve çağdaş sanat alanında Türkiye’den çok daha güçsüz ülkelerin imza atmalarına dikkat çekmeyi amaçlayan bir dizi eleştiri yazısı ile başlamıştır (Gürel, 2007: 221).

Türkiye’deki ilk sanal müze çabaları 1990’da Topkapı sarayındaki bazı koleksiyonların sanal ortama taşınma girişimleri ile başladı. Topkapı sarayı projesi olarak bilinen bu projedeki amaç, fotoğraf, rölyef, çizimler veya animasyonlara kolay erişim sağlamaktı. Bu multimedia projesi, sponsor bulunamadığı için sadece 20 fotoğraf ve 10 çizimden oluşan bir CD de sınırlı kaldı (Bingöl, 2008).

1996 yılında, sanat çalışmaları *İnternet* ortamına, ilk defa Sakıp Sabancı’ya ait olan “Sabancı Resimleri ve Heykel Koleksiyonu” adı altında aktarıldı. Basit bir

etkileşim projesi olmasına rağmen, belki de aynı adlı kitabın web broşürü durumunda olan çalışma çok olumlu görüş ve eleştiriler aldı. Bu müzeyi 1997 yılında özel müze olan Rahmi Koç Müzesi takip etti (Atagok, Özcan. 2001: 42).

2.2.1.4. Sanal Müze Türleri

Bingöl'ün (2008) Çolak'tan aktardığına göre; “Sanal müzeler içeriklerine göre broşür sanal müzeler, içeriksel sanal müzeler, eğitsel sanal müzeler ve sanal müzeler olmak üzere dört başlıkta gruplandırılabilir.

- **Broşür Sanal Müzeler**

Var olan bir müzeye ait genel bilgilerinin bulunduğu İnternet uygulamalarıdır. Müze koleksiyonu ile ilgili kısıtlı bilgi vermelerinden ötürü, sanal müzeden çok tanıtım amaçlı İnternet sayfası niteliğindedirler.

- **İçeriksel Sanal Müzeler**

Koleksiyonları çevrimiçi sunan ve ziyaretçinin koleksiyondaki nesneleri keşfetmesini amaçlayan sanal müze uygulamalarıdır. Bu uygulamada nesne merkezli bir yol izlenir ve koleksiyon bilgi bankaları ile benzerlik görülür. İçeriğin eğitici ve öğretici olmaması nedeniyle, konunun uzmanları tarafından kullanımı daha uygundur. Müze koleksiyonunun tanımlamada ayrıntılı bilgi vermesi bu uygulamanın en önemli özelliğidir.

- **Eğitsel Sanal Müzeler**

Ziyaretçilerinin yaş, deneyim ve bilgi seviyelerine göre giriş olanağı sunan sanal müzelerdir. Bilginin sunumu nesne yerine içerik merkezlidir. Öğretici olma amacıyla tasarlanan bu tür sanal müzelerde, ziyaretçinin ilgilendiği konuda daha fazla bilgi alması ve siteyi yeniden ziyaret etmesini sağlayacak bağlantılar bulunur. Buradaki asıl amaç, ziyaretçinin müzeye gelip nesneleri yerinde görmesini sağlamaktır.

2.2.1.5. Sanal Müzeler

Öğretici sanal müzelerin bir sonraki adımı olarak düşünülebilir. Sadece müzenin koleksiyonunu sunmanın yanında diğer sayısal koleksiyonlara da bağlantılar bulunmaktadır”.

Çolak (2006) sanal müzelerin faydalarını şöyle sıralamıştır;

- “Sanal müzeler, dünya çapında erişim sağlarlar;

Bugün bir müzenin sahip olduğu birikiminin sadece içinde bulunduğu toplumun değil dünyanın mirası olduğu kabul edilmiştir. Bu nedenle günümüzde müzeler hızla sayısallaşmaktadır. Benzer tür müzeler ve benzer koleksiyona sahip müzeler portallar oluşturmaktadırlar. Avrupa saray müzelerini ve sınırları olmayan müzeleri örnek gösterebiliriz.

- Sanal müzeler, ziyaretçiler ile kesintisiz iletişim sağlar;

İletişimin ön plana çıktığı dönemlerde müzeler geleneksel medya araçlarını kullanmışlardır. Ancak bu medya yapılarının sağladığı imkanlar kısıtlı ve yavaş olmasından dolayı müzelerin ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamıyorlardı. İnternet ile müzeler ziyaretçileri ile kesintisiz ve hızlı iletişime geçmişlerdir.

- Sanal müzeler, doğru tasarlandıklarında uzaktan eğitim, hayat boyu eğitim amacıyla kullanılabilirler;

20. yüzyılın başından itibaren müzeler eğitim kurumları olarak kabul görmektedir. Sanal müzeler gerek müze içi gerekse müze dışı eğitim etkinliklerinde etkin rol oynamaktadırlar. Bugün birçok müzenin *İnternet* uygulamalarında değişik yaş gruplarına göre tasarlanmış eğitim paketlerine erişim sağlanmaktadır.

- Sanal müzeler sayısal ayırımın kapanmasına katkıda bulunurlar;

Devrim olarak nitelendirilen bilişim teknolojilerindeki gelişme yeni sorunları beraberinde getirmiştir. Bu sorunların en önemlisi ve akla ilk geleni sayısal ayırımdır.

Sanal müze uygulamaları ile oluşturulan e-kültür faaliyetleri sayısal ayrımın kapanabilmesine olanak sağlarlar.

- Sanal müzeler, doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarıdır;

İnternetin sağladığı olanaklar herkesin istediği bilgiye ulaşmasını sağladığı gibi, yine herkesin bilgi havuzuna eklemeler yapmasına olanak sağlar. Bu nedenle İnternetle yer alan bilgilerin güvenilirliği her geçen gün biraz daha azalmaktadır.

Tepecik'e (2007: 240) göre ise;

- Ülkenin en ücra köşesindeki köy, kasaba ve beldelerde yaşayan insanların gidip görme olanağı bulunmadığı büyük müzeler, sanal müze ortamı sayesinde ziyaretçinin ayağına götürülmüş olur.

- Sanal müze aracılığı ile dünya ülkelerinde bulunan büyük müzelerin gezilmesi mümkün olabilmektedir.

- Ziyaretçiler sanal müzeye, zaman kısıtlaması olmadan kesintisiz gidebilirler.

- Gerçek mekâna sahip müzelerin yerini tutmamasına rağmen, genel kültür açısından bilgilendirme sağlar.

- Ülke geneline yayılan tüm okullara kurulacak olan elektronik iletişim ağları sayesinde müze eğitimi ilişkisi kurulabilir.

Müzeler güvenilir bilgi kaynağı olma özelliklerini oluşturdukları sanal müze uygulamaları ile de sürdürerek İnternette güvenilir bilgi kaynakları olmaktadır.

Sanal müzeler sayesinde insanlar, en ücra yerlerde yaşasalar dahi gidip görme imkânı bulamadıkları müzelere, zamandan ve mekândan bağımsız şekilde ulaşabilirler. Çünkü gerçek müzelere yapılan ziyaretlerde zaman sınırlaması ve uyulması gereken kurallar vardır. Oysa İnternet ortamında sanal müze ziyareti yaparak yılın 365 günü müzelerden faydalanmak mümkündür. İnternet ortamında sanal müze ziyareti yaparak sadece yurdumuzdaki müzeleri gezmekle kalmaz, tüm dünyadaki sanal müze ortamına dahil olmuş müzelere ulaşabiliriz. Ülke genelindeki okullara kurulacak elektronik iletişim ağları ile müzelerin eğitim boyutundan da

yararlanabiliriz. Örneğin yurdumuzun başkente uzak illerinin birinde okuldaki öğrenci, interaktif ortamda Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi’ni veya Anadolu Medeniyetleri Müzesi’ni ziyaret etme imkânı bulabilir.

2.2.2. Müze Eğitimi

Özsoy’a (Buyurgan, Mercin, 2005: 3) göre; “Müzeler ve sanat galerileri resim-iş eğitiminden, sosyal bilgilere, fen bilgisinden, hayat bilgisi ve tarih derslerine uzanan geniş bir yelpazede her alandan öğretmenlerin eğitim ve öğretim sürecinde yararlanabilecekleri önemli kuruluşlardır.”

Yine Özsoy’a (Buyurgan, Mercin, 2005: 4) göre; gerek sınıf öğretmenleri, gerekse resim-iş öğretmenleri, resim-iş derslerinde kültürel ve görsel okuryazarlığa temel oluşturan sanat tarihi, sanat eleştirisi ve estetik gibi sanatın bilimsel disiplinlerini sanatsal uygulamaların yanı sıra müzeler ve sanat galerilerinin kendilerine sunacakları mükemmel eğitim ve öğretim ortamları ile daha etkili ve kalıcı bir biçimde gerçekleştirebileceklerdir.

“Sanatın, bilimin, tarihin, doğanın ve kültürün öğretilmesinde, nesilden nesile aktarılmasında müzelerin rolü büyüktür. Bir sanat müzesi, sanata ait bilgilendirmenin, sorgulamanın ve yeni düşünce şemaları geliştirmenin en önemli mekânlarından biridir” (Buyurgan, 2006: 22). Günümüzde toplumun bakış açısı, özellikle ilköğretim ve ortaöğretimde bireyin sayısal nitelikteki derslerde başarı kazanması yönündedir ve maalesef bireylerin duygusal ve içsel devinimleri ikinci plana itilir. Bireylerin estetik kavramlarını oluşturduğu küçük yaşlardaki bu süreç göz önüne alınırsa sanat eğitiminin ve müze bilincinin önemi daha iyi kavranmış olur.

Müzeler, günümüze kadar uzanan insan yaşamını, kültürünü ve onların ortaya koyduğu eserleri bilimsel, teknik ve sanatsal biçimde, günümüze olduğu kadar geleceğe de yansıtan kurumlardır. Bu kurumlar, toplumların kültürel-sanatsal yaşamlarında etkin bir eğitim kurumuna dönüştürülebilirler. Dünyada özellikle sanat

eğitimi üzerine farklı görüşlerin ortaya çıkmasıyla "müze eğitimi" kavramının ortaya çıktığını görüyoruz. Müze eğitimi çağdaş sanat eğitiminin giderek büyüyen bir alanı olmuş, eğitime yönelik yeni işlevler üstlenmiştir. Müze eğitiminin kuşkusuz en temel amaçlarından birisi, bireylerin kültürel düzeylerinin gelişmesi estetiksel-görsel duyarlılıklarının kazandırılması ve ifade yetilerinin geliştirilmesidir. Müzelere yapılacak geziler de öğrencilerin, zengin ve anlamlı yaşantılar kazanmalarına yardım eder. Öğrencilerde dikkatle gözlem yapma becerisini geliştirir. Uzun süre kalıcı görsellik sağlar. Her yaştaki insan için verimli öğrenme ortamı sağlayan müzeler, "müze pedagojisi" konusunda uzman eğitimcilerin rehberliğinde gezilmeli ve değerlendirilmelidir. Belli bir plan çerçevesinde öğretim programları ile bağlantılı olarak yürütülmesi gereken eğitim sürecinde mümkün olduğunca tüm duyu organları işe katılmalı, gözlem ve incelemeler, öğretmenlerin hazırladığı bir soru listesi ile belirlenmiş ürünler üzerinde yoğunlaşmalıdır. Müzelerde belli dönemlerde düzenlenen sergiler de eğitimde önemli rol oynamaktadır. Sergiler belli bir konuya ya da alana karşı ilgi ve merak uyandırır. Öğrencilerin iletişim ve sanat yeteneklerini geliştirir. Ülkemizde eğitimde müzelerden yararlanmaya ilişkin sistematik aktivitelerden söz etmek oldukça güçtür. Eğitim kurumlarında müze eğitimi; "Müzeler Haftası" bağlamında kuru bilgi ve müze ziyaretleri ile sınırlıdır Bireysel çabalar dışında buralarda müze pedagojisi alanında uzman eleman de bulunmamaktadır. Bu nedenle ülkemizin kültürel kaynakları ve zenginlikler eğitim amaçlarına uygun olarak kullanılmamaktadır. Bu durum çağdaş eğitim sistemimizin en önemli sorunlarından birisi olarak devam etmektedir. Bu gün insanların bilgi ve toplumla olan ilişkilerinin değişmesi onur niteliklerinin de değişmesine neden olmaktadır. Nitelikli insan yetiştirilmesi çağdaş eğitimin en önemli amaçlarından birisi olduğuna göre, müze eğitimi geçmişte yaşanan sanatsal ve kültürel süreçlerin analizleri ve değerlerin kavranılmasında çok önemli bir rol oynayacaktır (Çetin, 2002: 57).

Müze eğitimi ilk ve orta öğretim kurumları ile üniversitelerde yer alan derslerin bir kısmının uygulama amaçlı yararlanılmasında bir araç ya da ortam olarak kullanılmalıdır. Örneğin sanat tarihi, görsel sanatlar (resim, heykel, grafik, seramik, tekstil), estetik, felsefe, mühendislik, antropoloji, tarih vb. dersler müzelerde

oluşturulacak mekanlarda; farklı öğretim materyalleri ile ve teknikleri ile gerçekleştirilebilir (Buyurga, Mercin, 2005: 97). Bu önemli tespitler ışığında öğrenme, eğitim kurumlarının fiziksel yapısına bağlı kalmaz; yaşayarak ve hissederek öğrenme boyutuna taşınır.

“İlk olarak, müze eğitiminden ne anladığımız konusunda açık olmamız gerekiyor. Müze, geniş çapta çeşitliliklerden, geniş çapta kurumlar ve organizasyonlara kadar uzanan eğitim deneyimini sunabilen bir kurumdur. Diğer organizasyonlarla birlikte yaptığı uzun çalışmaları, her aşamada eğitim koşullarını sınırlayacaktır. Ancak müzeler giderek, eğitim çalışmalarını, yaşam boyu öğrenmeden alınan kavramlarla ilişkili hale getirmişlerdir.” (Greenhill, 1988: 41).

Müzeler, geçmişten günümüze kadar uzanan insan yaşamını, kültürünü ve onların ortaya koyduğu eserleri bilimsel, teknik ve sanatsal biçimde yansıtan ve geleceğe taşıyan kurumlardır. Bu kurumlar, toplumların sosyal, kültürel ve sanatsal yaşamlarında etkin bir eğitim kurumuna dönüştürülebilirler.

Öğrenciler açısından müze eğitimi, onların sadece müzede gezmesi ile sınırlı değildir, müzede eğitim programları ve müze dışı eğitsel etkinlikleri ile bir bütün olduğu ve ayrıca halk eğitimi ile toplumu aydınlatma, bilginin yaygınlaştırılmasını sağlama gibi görevleri bulunduğu için önemlidir (Onur, 1999: 7).

“Müze eğitimi, temel eğitimde ve yaşam boyu eğitim sürecinde, yaşantılara dayalı, çok yönlü öğrenme ve yaşam alanları olarak müzelerin etkin kullanımlarını içermektedir. Batılı pek çok ülke çocuklara ve yetişkinlere programlı olarak bilim, kültür ve sanat kursları düzenlemektedir” (İlhan, Okvuran, 2001: 86) .

Dünyada sanat eğitimi üzerine farklı görüşlerin ortaya çıkmasıyla "müze eğitimi" kavramının önem kazandığını görüyoruz. Müze eğitimi çağdaş sanat eğitiminin giderek büyüyen bir alanı olmuş, eğitime yönelik geniş kapsamlı işlevler üstlenmiştir.

Özsoy (2001: 28) müzelerin eğitici rolünü şu şekilde açıklar; Bireylerin sanata, sanatçıya, sanat eserine saygıyı daha küçük yaşlarda öğrenmeleri, sanatsal yetenek ve yaratıcılıklarının ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi, duygulu, nazik ve zevkli birer yurttaş olmaları gerçek anlamda verilecek sanat eğitimi ile mümkün

olacaktır. Bu amacı gerçekleştirmede okulların ve sanat kurumlarının yanı sıra müzelerde etkili olmaktadır.

Müzeler bireylerin estetiksel ve görsel algılarını duyarlı hale getirerek kültürel açıdan donanım sağlar ve eğitim rolünü yerine getirmiş olurlar. Her yaşa uygun öğrenme alanı olan müzeler, müze konusunda uzman eğitimciler rehberliğinde gezilmelidir.

Nitelikli insan yetiştirilmesi çağdaş eğitim sisteminin en önemli amaçlarından birisi olduğuna göre, müze eğitimi geçmişte yaşanan sanatsal ve kültürel süreçlerin analizleri ve değerlerin kavranılmasında çok önemli bir rol oynayacaktır (Çetin, 2002: 57).

Müze kurumu, geçmişte müzeye eser kazandırmak ve mevcut eserleri korumak bilincinde iken, bugün çağdaş müzeciliğe uyum sağlayarak; sahip olduğu eserleri halka anlatmak ve sosyal iletişim kurarak kültür aktarımını sağlamak durumunda olmalıdır.

Atasoy (1994: 39) ise müzelerimizde eğitim hususundaki eksikliği şöyle dile getirmiştir; “Müzelerimizdeki en büyük eksiklik eğitim konusundadır. Müze elemanları "müzecilik" eğitimi almadan müzelerde görevlendirilmektedir. Zaman zaman kurslar düzenlenmektedir. Son yıllarda Yıldız Teknik Üniversitesinde lisansüstü eğitimi veren "Müzecilik" programı uygulanmaktadır. Ayrıca bazı üniversitelerin Arkeoloji ve Sanat Tarihi bölümlerinde müzecilik derslerine başlanmıştır. Ancak müzeler üniversitelerle işbirliği içinde değildir. Müzelerimizde "eğitim birimleri" yoktur. Müzelerimiz eğitim amaçlı teknolojik donanıma sahip değildir. Büyük kentlerdeki bazı müzelerimiz dışında "Halkla İlişkiler" çalışmaları yapılmamaktadır. Müzelerimizin daha çağdaş bir yapıya kavuşması için, gelirlerinin artırılması amacıyla vergiden muaf tutulması gerekir. Ayrıca planlı programlı organizasyonlar gerçekleştirebilmek için yeniden yapılanmaya gitmesi gerekmektedir”. Burada gözardı edilmemesi gereken husus, müzelerin güncel eğitim/öğretim programlarına hazır hale getirilmesidir. Müzelerin “yaşam boyu öğrenme” özelliğinden yararlanmak için müze kurumu yöneticilerinin ve

öğretmenlerin yeterince bilgilendirilmesi gerekmektedir. Demirdelen' in de ifade ettiği gibi;

“Müzelerimiz sadece sahip oldukları koleksiyonları sergileyen, koruyan kurumlar değil, tüm kültür değerlerini insanların eğitime sunan kuruluşlardır. Günümüz müzeciliğinin en önemli görevlerinin başında öğrenciye ve halka ulaşabilen eğitim programlarının düzenlenmesi gelmektedir. Bilim, sanat ve kültür eğitimine katkıda bulunan katılımcı ve etkin eğitim kurumları olarak müzelere düşen görevler bulunmaktadır... Müzelerdeki eğitim ortamı, yaratıcılığı, düş gücünü, soru sormayı, ipuçlarından yeni bilgiler üretmeyi, sentez yapmayı özendiren, geliştiren bir etkiye sahiptir. Okul, öğrenmenin ve bilginin tek kaynağı değildir. Bu nedenle sözgelimi müzeler, kültür merkezleri gibi farklı ortamlar okulun sahip olduğu işlevleri, eğitsel etkinlikleri gerçekleştirebilirler. Müze eğitimi müzenin tümüyle bir eğitim ve iletişim kurumu olarak ele alınmasını gerektirir.” (Demirdelen, 2007: 157).

Konukçu da (2007: 129) bu görüşü destekleyerek; “Müzeler, yalnızca eserlerin korunup sergilendiği mekanlar değildirler. Eğlendirerek bilgilendirme, kimlik bilinci oluşturma, düzeyli bir çekim noktası olma, müzelerin sürdürülebilirlikleri açısından önemlidir. Müzeler halka yakın duruşları ile toplumla arasındaki mesafeyi azaltabilir, sanatsal meraktan uzak, yetersiz olan toplulukları sürekli müze ziyaretçisine dönüştürebilirler.” şeklinde ifade etmiştir.

Bugün gelinen noktada müzeler, eski eserlerin saklandığı, soğuk yapılar hissinden uzak; insanları kendine çeken, okul dışı eğitime uyum sağlayan, cazibeli eğitim kurumları hüviyeti kazanmaktadır. Beklenen verimin alınabilmesi için ise, toplumun fertlerinin okul öncesi dönemden başlanarak bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Müzecilikte amaç belirli bir kitlenin beğenisini kazanmak, gelen turistlere hizmet vermek, öğrencileri tek sıra gezdirmek değildir. Bu zihniyetten artık vazgeçilmiştir. Amaç toplumun aydınlatılmasıdır (Aydın, 1990: 22). Yapılan araştırmalar; müze gezisi sırasında kazanılan tecrübenin, okul içerisinde kazanılan tecrübeden daha verimli olduğunu göstermektedir. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini sanatsal yolla ifade etmeden önce, müzelerde görsel algılarını geliştirebilmektedirler.

Müzelerde bireyler kendi kültürlerini özümserler ve yabancı kültürleri tanıma fırsatı bulurlar. Bu noktada müzelerin evrensel bir misyonu vardır. Çünkü insanlar, dolayısı ile toplumlar birbirini tanıdığı ölçüde sever ve saygı duyarlar. Bu çok değerli

kurumlar sayesinde bizler; bilimin, sanatın, kültürün doğasına ve evrelerine tanıklık eder, kültürler arası dostluklar kurarız.

“Müzeler en önemli eğitim kurumlarından biridir. Hem yerel topluma hizmet, hem de diğer eğitim kurumlarına destek verici niteliktedirler. Hepimizin bildiği gibi, pek çok müze türü vardır. Sanat müzeleri, doğa tarihi müzeleri ve bunun yanı sıra tabii çocuk müzeleri de vardır. Bu kadar çeşitliliğe rağmen hedefler aynıdır. İlk hedef, müzenin uzmanlık alanına göre nesneleri ve malzemeleri toplayarak sergilemektir. İkinci önemli hedef ise belgelemedir: Yani bir nesnenin tarihini, kullanımını ve içeriğini saptamaktır. Üçüncüsü, nesneleri özenli şartlarda korumak, onarmak ve depolamaktır. Dördüncü olarak araştırmacıların işini kolaylaştırmayı, beşinci olarak da eğitim sayılabilmektedir.

Günümüzde müzelerin sadece arkeolojik buluntuların ve sanat eserlerinin yabancılar, yerel halk ve okula giden çocuklar tarafından gezildiği sergilemeler olmaktan çıktığını, müzelerin eğitim görevini giderek artan bir yoğunlukta üstlenen kurumlar olduğunu görüyoruz. Çünkü doğrudan kültürel mirası tanıtabiliyorlar ve sergi galerileri, izleyenlerin ilgisini toplayacak çekicilikte hazırlanıyor. Bunların ziyaretçiler açısından çekiciliğini artırmak için de pek çok çalışma yapılıyor.

Eğitimde müzelerin rolü John Ruskin’in 1857 yılında İngiltere parlamentosuna müzelerin çalışan sınıfların eğitilmesinde kullanılmasını önermesiyle başlamıştı." (Shabbar, 2001: 68).

Günümüzde müzeler eski pasif ve hantal yapısından kurtulmakta ve daha çok ziyaretçiye ulaşmayı hedefleyen etkinlikler planlamaktadır. Çağdaş dünyaya ayak uydurmak gayretinde olan ülkemizde, bizi başarıya ulaştıracak yegane yol eğitimidir. Her alandaki eğitim, ülkenin geleceğini belirler. Sanat eğitimi ise günümüz eğitim anlayışı içerisinde bireyin kimlik kazanması için vazgeçilmez bir alandır. Bugün sanat eğitimini destekleyen en önemli unsur ise iyi programlanmış bir müze eğitimidir.

Müze kurumu, okul – müze işbirliğini geliştirmeli, tüm işlevselliğini olanca gücü ile eğitim kurumlarına ve topluma sunmalıdır.

Akkaya (2004: 34) ise; “Günümüzde ise ne yazık ki: bazı konularda ileriye değil, geriye doğru tehlikeli bir gidiş gözlenmektedir (Sanat eğitimi, sanat tarihi ve arkeoloji konularında, kültürel mirasa sahip çıkılması, korunması vb. gibi). Bu tehlikeli gidişi durdurmak ve kendi kültürel kimliğini kaybetmemiş ama çağdaş uygarlık seviyesinden de uzaklaşmamış bir nesil yetiştirmek zorundayız. Bu noktada, eğitim fakülteleri ve müzelerimiz kritik bir rol üstlenmek durumundadırlar” diyerek eğitim kurumlarımızın ve müzelerimizin sorumluluklarını farklı bir bakış açısı ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin müzeleri ziyaret etmeleri, gelecekteki hayatlarını etkileyecek olan kişisel ilgilerini, zevklerini ve estetik anlayışlarını geliştirir. Öğrencilere müzeleri ziyaret alışkanlığı aşılamak, eğitimin, okul dışında da devam ettiği fikrinin benimsenmesini sağlar. Müzeler, faydalı bir rol oynamak için eğitime yardımcı olmalı ve eğitim de etkili olabilmek için müzelerde faydalanmalıdır. İnternet ve müze web siteleri, müze eğitiminin zaman ve mekan sınırı olmadan kişilere sunulmasında kuşkusuz faydalı olacaktır (Vardal, 2005: 8).

Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretim görsel sanatlar dersi eğitim/ öğretim programında (Peşkersoy, Yıldırım, 2008: 12-13) ‘Müze Bilinci’ başlığı altında şu açıklamalar yer alır:

“İnsanoğlunun başlangıcından günümüze kadar olan sosyal, iktisadi ve kültürel hayatındaki birikimlerini bünyesinde toplayan müzeler, onları korumakta ve sergilemektedir. Müzeler, insanlık tarihinin gelişim evrelerine tanıklık eden, bu evrelerin başlamasında ve tamamlanmasında rol oynayan en değerli örneklerle sahiptir.

Müzeler, aynı ya da farklı coğrafyalarda, ulusların oluşturdukları medeniyetlerin her alanda ortaya koymuş olduğu ürünleri bünyelerinde barındırırlar. Günümüzde teknolojinin imkânları ile daha da kolaylaşan kültürler arası iletişim, farklı ulusların daha kısa sürede birbirini tanımasına imkân vermektedir.

Var oluşundan günümüze kadar birçok safha geçirmiş olan insanlık, geçmişini tanıma, anlama ve bilme merakı ile doludur. Ulusların geçmişlerinde

yaşadıkları tecrübelerin, sosyal ve kültürel birikimlerin maddi kalıntılarını muhafaza eden müzeler, ulusal benliğin oluşmasında da etkili kurumlardır.

Pek çok gelişmiş ülkede müzelerden, etkin bir eğitim ortamı olarak yararlanılmaktadır. Eğitimde aktif olma, tecrübe sahibi olma, çevre, inşa ve etkileşim kavramlarının ön plana çıkması ile müzeler, çocuk eğitiminde önem taşıyan kurumlar haline gelmiştir. Çünkü müzeler çocukların yaparak, yaşayarak, duyuşsal, devinimsel, zihinsel, bilişsel ve sosyal gelişimine katkıda bulunabilecek uygun bir ortam sağlamaktadır. Müzeler, çeşitli kültür varlıklarını tanıtarak, çocuklara o toplumun bir bireyi olduklarını hissettirerek kişiliklerini ve öz güvenlerini geliştirmeye yardımcı olur ve çocukların sanatla bağ kurmalarına katkıda bulunur. Küçük yaşlardan itibaren müzelerdeki eserlerle karşılaşan ve bunlarla ilgili etkinlikler yapan bir çocuğun sanat anlayışı gelişmekte ve sanata bakış açısı farklılaşmaktadır. Bu durumdan yola çıkarak “Görsel Sanatlarda Biçimlendirme” ve “Görsel Sanatlar Kültürü” öğrenme alanlarının yanı sıra “Müze Bilinci” adı altında bir öğrenme alanının verilmesine gerek duyulmuştur. Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme mekanları, müzelerle birlikte ören yerlerini, anıtları, tarihi yapıları, sanat galerilerini vb. içine alacak şekilde geniş tutulmuştur.

“Müze Bilinci “ öğrenme alanı ile öğrenciler;

- Görsel sanatların birbirinden farklı dallarında verilmiş olan, aynı zamanda birer kültür ve tarih mirası sayılan eserleri tanırlar. Bu çerçevede öğrenciler, sadece yerel olanı değil aynı zamanda evrensel olanı da gözlemleyebilirler.
- Çok çeşitli ve zengin arkeolojik katmanlardan oluşan Türkiye Cumhuriyeti topraklarını, Anadolu medeniyetlerini tanırlar ve bu değerlere sahip çıkma bilinci edinirler.
- Müzelerin eğitim yolu ile kişilere sunacağı geniş imkanlar ve bakış açılarının yanı sıra, öğrencilerin yeni yaratımlar ortaya çıkarması ve içinde bulundukları toplumu, coğrafyayı ve bunun sonucunda da farklı kültürleri kavraması sağlanır”.

2.2.3. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, ilköğretim okullarında, müzelerden yeteri kadar yararlanılıp yararlanılmadığı, müzelerin eğitim birimlerindeki çalışmaları; müzelere yapılan gezilerin eğitimde kullanılarak öğrencilerin öğrenmelerine etkileri ve müze gezilerinin müfredatla ilişkilendirilmesi ile müzelerde eğitimin öğrenmeye etkisini içeren ilgili araştırmalar yer almaktadır.

2.2.3.1. Yurt içinde Yapılan Araştırmalar

Bingöl, 2008 yılında “Fotoğrafta Sanal Gerçeklik ve Müzeler Yolu ile Sanat eğitimine Katkıları (Anıtkabir, Anadolu Medeniyetleri Müzesi Uygulaması)” adlı yüksek lisans tezinde, fotoğrafta sanal gerçeklik tekniğinin müzeler aracılığı ile sanat eğitimine katkılarını belirlemek; Türk Müzeleri’ni çağın gereksinimi olan sanal ortama adapte ederek dünyadaki emsallerinin önüne geçirmek ve ileride yapılacak çalışmalara katkı sunmak için araştırma yapmıştır. Bilgi toplama formu kullanarak 2 üniversiteden toplam 112 öğrencinin görüşlerini almıştır. Sonuç olarak, müzelerin interaktif araçlar ile yaptığı eğitim ve tanıtım faaliyetlerinin görsel sanatlar dersine katkı sunduğu, sanal müze ziyaretlerinin müzeye olan ilgiyi artırdığı ve eğitim kurumları-müze işbirliğinin artırılması gerekliliğini ortaya koymuştur.

Abacı, 1996 yılında “Müze Eğitimi” adlı, Sanatta Yeterlilik çalışmasında araştırmasının amacını, eğitimin sadece bilgi vermek olmadığını; öğrenciyi de aktif hale getiren yöntemlerin kullanılması gerektiği, bunun içinde görsel öğeleri sunan müzelerin, eğitim için önemli bir kaynak olduğunu vurgulamıştır. Araştırmasında ,Batı müzeciliği ve yurdumuz müzeciliğini karşılaştırmış; Türkiye’de müzelerin özellikle görsel öğretim yöntemlerini kullanmada sanat eğitimine katkısının olacağını fakat öğretim programlarının buna uygun olmadığını dile getirmiştir. Araştırmanın sonunda; müzelerin çevrelerindeki okullar ile işbirliği içine girmesi, öğrencilerin rehber eşliğinde turlarla müze ziyareti yapması gerektiğini belirtmiştir. Müzelerin

farklı sanatsal etkinlikler ile izleyicinin ilgisini çekmesi gerektiğini ve insanların daha çok ziyaret ettikleri mekanlar haline getirilmesini tavsiye etmiştir.

Süitor'un (2006) "Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin İnteraktif CD yolu ile İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerine Tanıtılması" adlı yüksek lisans tezi, interaktif CD yoluyla yapılan müze eğitimi ile klasik yöntemler ile yapılan müze eğitimi arasındaki farkları ortaya çıkarmak amacı ile yapılmıştır. Araştırma da uygulama öncesi öğrencilere 6 adet ön anket soruları sorulmuş, uygulamada ise CD kullanılarak interaktif ortamda müze gezisi yaptırılmıştır. Son olarak CD gösteriminden sonra 6 adet son anket sorusu sorulmuştur. Ortaya çıkan veriler incelendiğinde, İnteraktif CD yoluyla uygulama yapan öğrencilerin daha kısa sürede cevap verdikleri ve cevaplarının daha çeşitli olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çalışma müze gezilerinde ve eğitim sürecinde hazırlanan materyallerin etkililiği açısından önemli görülmüş ve müze eğitim paketlerinde bu tür inreaktif CD' lerin sayılarının artırılması önerisi ile ilgili araştırmalar bölümünde sunulmuştur (Akt., Güler, 2009: 119).

Süzen'nin 2005 yılında yapmış olduğu " İlköğretim okullarında Görevli Yöneticilerin ve Resim-İş öğretmenlerinin Müze ve Sanat Galerilerinden Görsel Sanatlar (Resim – İş) Eğitimi Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Görüşleri" adlı yüksek lisans tezinde araştırmacı, ilköğretim okullarındaki yönetici ve öğretmenlerin müze ve sanat galerilerinin Görsel Sanatlar dersinde kullanılmasına ilişkin görüşleri belirlemek için beşli likert tipi tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen veriler doğrultusunda, müze ve sanat galerilerinden sanat eğitimi amaçlı ziyaret edilmesinin gerekliliği ve uygulamada karşılaşılan sorunlar belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre ise, müze ve sanat galerilerinde sanat eğitimi uygulamalarının yapılmadığı, müze ziyaretlerinin kalabalık öğrenci grupları ile "bir piknik gezisin" den öteye geçmediği, okul yöneticilerinin ve görsel sanatlar öğretmenlerinin müzelerde sanat eğitimi uygulamalarında yetersiz ve tecrübesiz oldukları gözlemlenmiştir. Araştırmanın sonuç bölümünde MEB' nın müze eğitimi konusunda görsel – işitsel materyaller geliştirmesinin, ilköğretim okullarında yaygınlaştırılmasının gerekliliği, öğretmenlerin müze ortamında öğrencilerle uygulayabilecekleri etkinlikler için işbirliğinin sağlanması ve eğitim

materyallerinin temin edilmesinin önemi, bu ziyaretlerin öğrencilerin yaşam boyu eğitimine faydalı olacağı, öğretmenlerin müze ziyaretlerinde yetersiz ve deneyimsiz olduklarını vurgulamıştır (Akt., Güler, 2009: 117-118).

2.2.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Tal, Bamberger ve Morag (2005) yapmış oldukları çalışmada doğa tarihi müzesini öğrencileri ile ziyaret eden öğretmenlerin algıları ve gezi öncesi, gezi esnası ve gezi sonrasındaki rollerini araştırmışlardır. Müzelere gelen çocuklar ve öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda, elde edilen nitel veriler değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır; Öğrenciler müzelere daha çok fen alanında zengin bir bilgiye sahip olma, eğlenme ve karmaşık konular ile ilgili somut deneyimler kazanma için geldikleri görülmüştür. Çalışma esnasında görüşme yapılan öğretmenler müzeye gelme sebeplerini belirtmemişlerdir. Bunun en önemli sebeplerinden biri, öğretmenlerin birçoğunun okul tarafından öğrencilerini izlemek amacıyla müzeye gönderilmiş olduğunu düşünmeleridir. Bir başka sebep ise, öğretmenlerin müze gezilerini sadece eğlenmek için yapılan bir etkinlik olarak görmesi ve eğitsel deneyimleri planlamaması olabileceği yönündedir. Araştırmanın sonuçları çerçevesinde şu önerilerde bulunulmuştur; öğretmenlere mesleki gelişimlerine yardımcı olmak için hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir. Bu kurslarda, müzedeki öğretim deneyimleri tartışılmalı, müze çalışanları ile beraber müze gezilerinin geliştirilmesi ile işbirliğine gidilmelidir. Öğretmenlerin öğrencilerini müze gezilerine aktif bir yaklaşımla hazırlamaları, müze rehberleri ile beraber takım öğretimi sağlamalıdır.

Schweibenz (1998) “The “Virtual Museum”: New Perspectives For Museums to Presentt Objects and Information Using The Internet as a Knowledge Base and Communication System” isimli araştırmada; müzelerle geniş kitleler arasındaki ilgi e bilgi teknolojilerinin müzelere olabilecek etkilerini anlatmaktadır. “Sanal Müze”yi müzelere erişim, içerik ve destek ortamı olarak tanımlamaktadır. İnternetin sanal müzeyi sanal ziyaretçilerle etkileşimli bir diyalog haline getirdiğinden ve onlara,

gerçek müze tecrübesi ile ilişkili sanal müze tecrübesini kazandırdığını öne sürmektedir. İletişim teknolojilerinin kullanımının, müzeler için ilginç perspektifler ve geleneksel müzelere yeni ve dijital bir boyut eklemek için fırsat sunduğunu, böylece sanal müzenin ortaya çıktığına dikkat çekmektedir. Son 10 yılda çok sayıda orijinal nesnenin dijital ortama aktarıldığını vurgulamıştır. Bu yolla müzelerin ve dijital bilginin gelişen multi-medya endüstrisi için ve müze girişimlerinin halka ulaşımı için bir örnek teşkil ettiğinden söz etmektedir. Gelişen teknolojinin ve internet ortamının, müze ziyaretçilerinin sayısını artırmak için kullanması gereken büyük bir fırsat olduğuna belirtmiştir.

Yaskovich, (2007) “Designing Experience in Virtual Museum” (Sanal Müzede Tasarım Deneyimi) konulu tezinde görsel müze websitelerin gelişmesi halkın daha kolay ulaşabileceği daha iyi şekillenmiş bilgiler verme olasılığını güçlendirdiğinden bahsetmektedir. bu çalışma görsel sergiler ve buna müteakip ziyaretçi düşünceleri arasındaki ilişki iyi yapılanmış görsel bir serginin bileşenlerini tesbit etmeyi amaçlamıştır araştırma problemine yönelik bu çalışmada görsel sergi dizayn etmenin iki yönü vurgulanmıştır. Bunlar; iyi yapılmış görsel bir serginin bileşenlerinin neler olduğu, ve görsel sergiyi gezmenin, ziyaretçilerin hem fiziksel hem görsel müze deneyimleri hakkındaki düşüncelerini nasıl etkilediğidir. Araştırma sonucunda katılımcıların fiziksel ve görsel müze görüşleri görsel müzeleri ziyaret etme sıklıklarından etkilenmektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Yöntem bölümünde araştırma modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması ve analizi konusunda açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Anket formu hazırlanarak öğrencilerin “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği” ders işlenişine yönelik görüş ve düşüncelerine başvurulmuş, doküman incelemesinden yararlanılmıştır.

Betimsel analizde, elde edilen veriler, daha önceden elde edilen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre organize edilebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacı ile doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önceden mantıklı ve anlaşılır bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması işlemleri de, araştırmacının yapacağı yorumlar arasında yer alabilir (Yıldırım, Şimşek, 2003: 158-159).

Araştırma, 2009-2010 eğitim öğretim yılının 1. döneminde 3 haftalık bir sürede Görsel Sanatlar dersinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunu, Ankara İl Merkezinde bulunan M.E.B.’na bağlı çalışmakta olan bir özel eğitim kurumunun 6.

sınıf, 6-A şubesindeki toplam 23 öğrenci oluşturmaktadır. “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği” ile ders işlenişinden önce 10 tane, ders işlenişinden sonra ise 9 tane açık uçlu anket sorusu yöneltilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Ankara’da eğitim öğretim gören özel ve devlet okullarındaki ilköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemine ise Ankara İl Merkezinde M.E.B.’na bağlı çalışmakta olan bir özel eğitim kurumunun 2. kademe 6. sınıflarından 6-A şubesi öğrencileri oluşturmaktadır. Ayrıca Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi interaktif ortamda uygulama sahası olarak seçilmiştir.

Araştırmada, toplam 23 öğrenciye “ Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği” ile ders işlenişinden önce 10 tane, ders işlenişinden sonra ise 9 tane açık uçlu anket sorusu yöneltilmiştir.

3.3. Veri Toplama Teknikleri ve Analizi

“Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği”nin ilköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesi amacı ile; araştırmanın kuramsal temelini oluşturacak konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır.

Araştırmada ayrıca, Müze eğitimi ile ilgili bilgilerin tespit edilmesi için öğrencilerin seviyeleri, cevaplayabilme istek ve düzeyleri, müze bilgileri göz önünde tutularak hazırlanan açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formundan yararlanılmıştır.

3.3.1.Bilgi Toplama Formunun Geliştirilmesi

İlköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği”ne ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla sırası ile aşağıdaki işlemler yapılmıştır;

1- Bu araştırmada ilgili literatür taraması yapılmış ve yurt içi ve yurt dışı yayınlar (tez, makale, bildiri, kitap ve bilimsel yayınlar) taranmış, internet kaynaklarına ulaşılmıştır .

2- İlköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği”ne ilişkin görüşlerini irdelleyen ölçme aracı için uzman görüşü alınmıştır.

3- Toplam 23 maddelik öğrencilerin duygu ve düşüncelerini almaya yönelik, açık uçlu anket sorusu oluşturulmuştur.

4- Oluşturulan sorular listesinin, geçerliliği açısından konu alanı Güzel Sanatlar Eğitimi ve Eğitim Bilimleri alanından uzman görüşüne sunulmuştur.

5- Uzman görüşü ile, hazırlanan soru listesi 23 maddeden 19 maddeye indirilmiştir.

6- 19 maddeden oluşan sorular öğrencilere müze ziyareti öncesi ve müze ziyareti sonrasında kullanılmak üzere iki anket formu halinde düzenlenmiştir. İlk ankette 10 soru, ikinci ankette 9 soru kullanılmıştır.

7- Görüşme formu ve anket sorularının öğrencilere uygulanmasında gönüllülük esas alınmıştır.

Sonuç olarak, Araştırmada, “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği”ne dair İlköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencilerinin düşüncelerinin belirlemek amacıyla öğrencilerin ders işlenişine yönelik duygu ve düşüncelerini belirlemek amacı ile açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan anketler Ek 2’de gösterilmiştir. Toplam 23 öğrencinin anket sorularına verdikleri cevaplar toplam dört grupta; “olumlu, olumsuz, kararsız ve cevapsız” olarak kodlanmış ve ortaya çıkan sonuçlar için (%)

yüzdelik sayısal verileri oluşturulmuştur. İkinci anketin 7, 8 ve 9. sorularında ise öğrencilerin görüşlerine göre grafikler oluşturulmuştur.

Bulguların sunulması aşamasında, öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan örneklere de yer verilmektedir.

3.4. Uygulama Süreci

Çalışma grubuna, uygulama sürecinin 1. haftasında bilgilerini almaya yönelik durum değerlendirmesi yapmak amacıyla ön anket uygulaması yapılmıştır. 2. hafta öğrencilerin ön ankette verdiği cevaplarda göz önünde bulundurularak müze eğitime yönelik ders işlenerek soru cevap tekniğinde kullanılarak ders işlenmiştir. Öğrencilerde motivasyon sağlandıktan sonra sanal müze ziyareti olarak Ankara Devlet Resim Heykel Müzesine üç boyutlu sanal müze ziyareti etkinliği sınıf ortamında yapılmıştır. 3. hafta ise bir önceki hafta işlenen müze eğitimi dersi pekiştirmenin sağlanması amacıyla tekrar edildikten sonra son anket uygulaması yapılarak cevaplar değerlendirilmiştir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR ve YORUMLAR

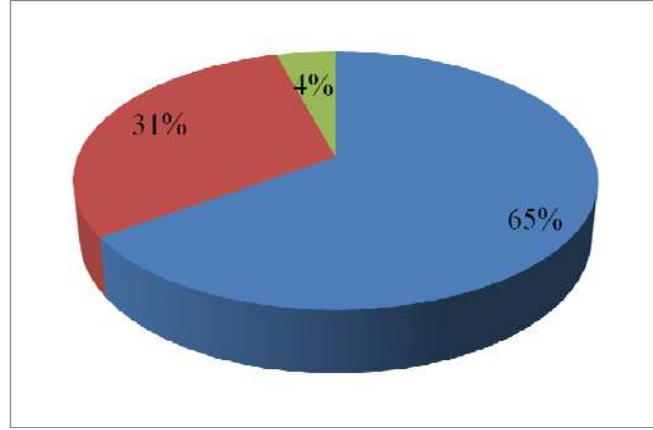
Bulgular ve Yorum bölümünde, ders işlenişinden önce ve sonra öğrenciler tarafından cevaplanan anket formunun yorumu yapılmaktadır. Öğrencilerin Açık uçlu anket sorularına verdikleri cevaplar; Olumlu, Olumsuz, Kararsız ve Cevapsız olarak kodlanmış, çıkan sonuçlar yüzdelik (%) oranlarla belirtilmiştir. Yüzdelik (%) pasta dilimlerinde Olumlu mavi, olumsuz kırmızı, kararsız yeşil, cevapsız mor renkle verilmiştir. Bulgular bu bölümde iki kategoride sunulmuştur:

1- Öğrencilere verilen ilk ankete ilişkin bulgular

2- Öğrencilere verilen son ankete ilişkin bulgular

4.1. Öğrencilere Verilen İlk Ankete İlişkin Bulgular

Öğrencilere ilk olarak “Görsel Sanatlar Dersine ilgi duyuyor musunuz?” sorusuna yöneltilmiştir. Bu soruya öğrencilerin verdiği cevaplar analiz edildiğinde, 7 öğrenci 7 öğrenci (%30,43) “hayır”, 15 öğrenci (%65,22) “evet” , 1 öğrenci ise kararsız olduğuna ilişkin görüşlerini belirtmiştir.

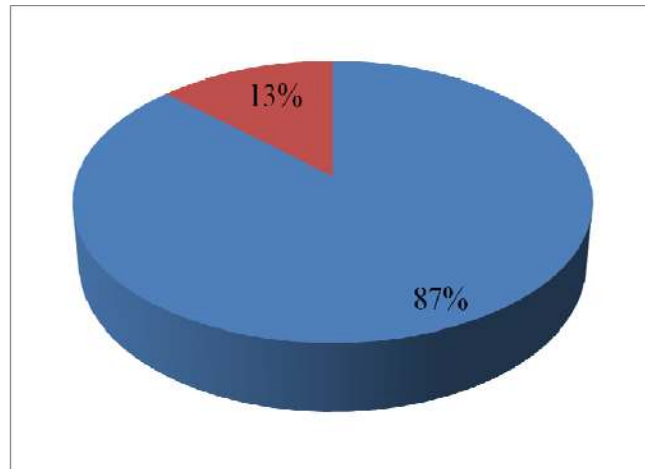

Grafik 1

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

İkinci olarak öğrencilere “Bugüne kadar hiç sanatsal faaliyetlerde bulundunuz mu?” (sergi, yarışma, müze gezisi vb.)? sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 3 öğrenci (%13,04) “hayır” , 20 öğrenci (%86,96) “evet” cevabını vermiştir.

Öğrencilerin %86’lık bir bölümünün bu maddeye evet cevabını vermesi sanat eğitimi adına sevindirici ve aynı zamanda daha fazla desteklenmesi gerektiğini düşündürmektedir.

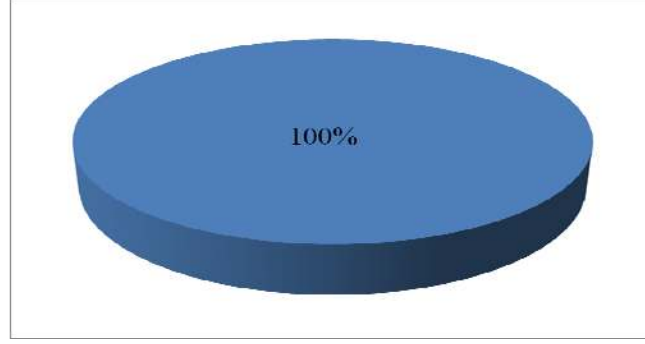

Grafik 2

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Üçüncü soruda öğrencilere “Şimdiye kadar hiç müze gezdiniz mi?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 23 öğrenci (%100) “evet” cevabını vermiştir.

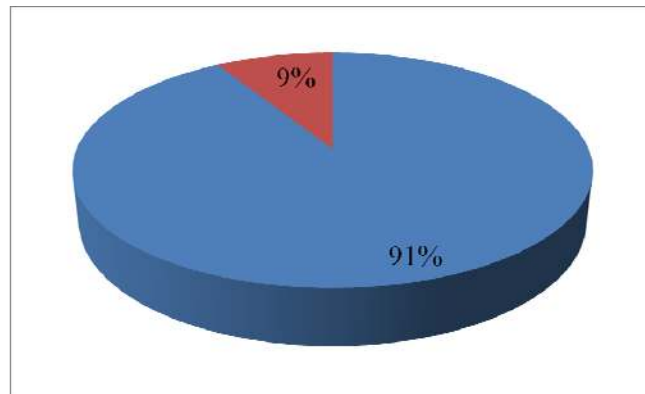
Bu sonuç göstermektedir ki 23 öğrencide müze ziyareti deneyimi geçirmiştir. Bu durum müze eğitimi adına faydalı ve desteklenmesi gerekli olan bir durumdur.

Grafik 3

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Dördüncü soruda öğrencilere “Sizce müze ne demektir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 2 öğrenci (%8,70) “Sıkıcı bir şey”, “Hiçbir şey” diyerek olumsuz cevap verirken, 21 öğrenci (%91,30); “Tarihi eserlerin sergilendiği yer.”, “Tarihi eserlerin bulunduğu yer.”, “Geçmişten günümüze tarihi eşyaların bulunduğu yer.”, “Tarihi eserlerin saklandığı, sergilendiği yer.” gibi cevaplar vermişlerdir.

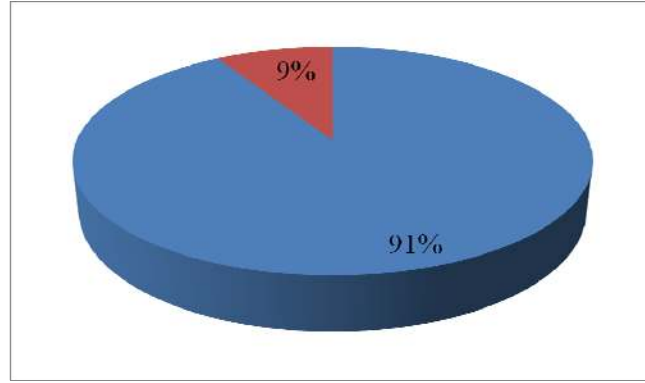
Grafik 4

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Beşinci soruda öğrencilere “Müze gezdiyseniz hangi tür eserler dikkatinizi çekti?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 2 öğrenci (%8,70) “çok şey” diyerek genel

bir cevap vermiş, 21 öğrenci (%91,30); “seramikler ve heykeller, eski paralar ve eski eşyalar, mücevher türü şeyler, eski çağlarda kullanılan malzemeler, eski çağdaki evler, bıçak ve mezarlar, eski insanların iskeletleri, silah, insanların dokuduğu kilimler” gibi cevaplar vermişlerdir.

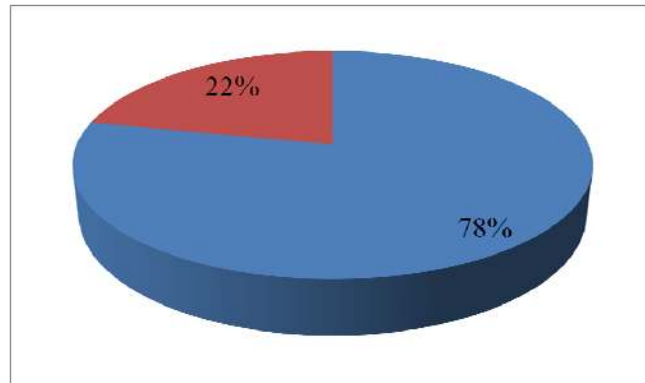
Yanıtlardaki çeşitlilik her öğrencinin ilgi alanını belirlemek adına yol gösterici nitelik taşımaktadır.

Grafik 5

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Altıncı soruda öğrencilere “Müze de hangi eserler vardı?” sorusu yöneltilmiştir. 5 öğrenci (%21,74); “her şey, çok şey vardı” derken, 18 öğrenci (%78,26); “İnsan iskeletleri, paralar, tarihi eserler, eski eşyalar, heykeller ve giysiler, tarihi eserler, hayvan resimleri” cevabı vermişlerdir.

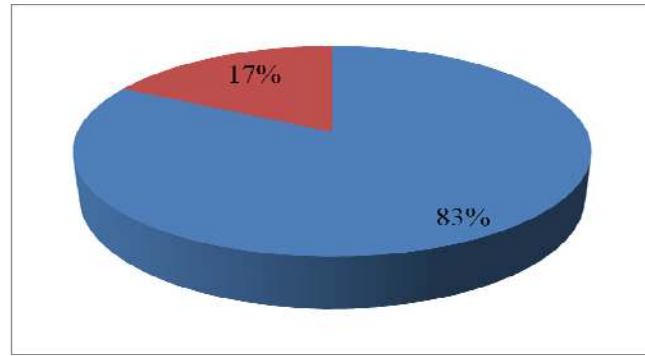

Grafik 6

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Yedinci soruda öğrencilere “Sizce müzeler ne işe yararlar?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 4 öğrenci (%17,09); “Hiçbir işe, çok şeye” diyerek net cevap vermemiş, 19 öğrenci (%82,61); “Eski eşyaları bize tanıtmaya yararlar.”, “Eskiden neler olduğunu bilmemizi sağlarlar.”, “Tarihi bilgi vermek.”, “Tarihî eserleri saklarlar.”, “Sosyal derslerine yararlar.”, “Kültürümüzü artırmamızı sağlarlar.”, “Geçmişimizi öğrenmemizi sağlarlar.”, “Teknolojinin nasıl geliştiğini anlarız.” şeklinde cevap vermişlerdir.

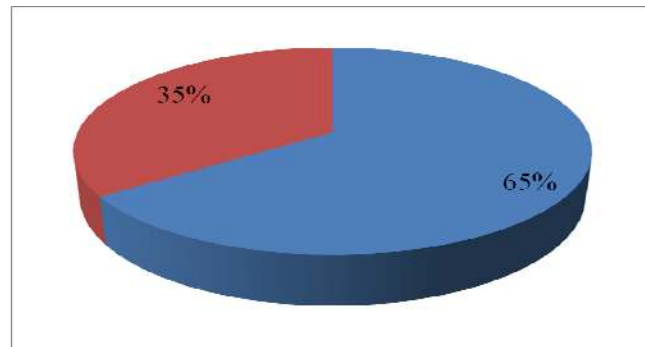
Öğrencilerin birbirinden farklı ve doğru cevaplar verdiği görülmektedir.

Grafik 7

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Sekizinci soruda öğrencilere “Müze eserler nasıl ve nereden sağlanmıştır?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 8 öğrenci (%34,78); “Bilmiyorum, hiç merak etmedim.”, “Bilmiyorum.” Şeklinde cevap vermişlerdir. 15 öğrenci ise (%65,22); “kalıntılardan”, “arkeolojik kazılardan”, “eski uygarlıkların yaşadığı yerlerden” cevabını vermişlerdir.

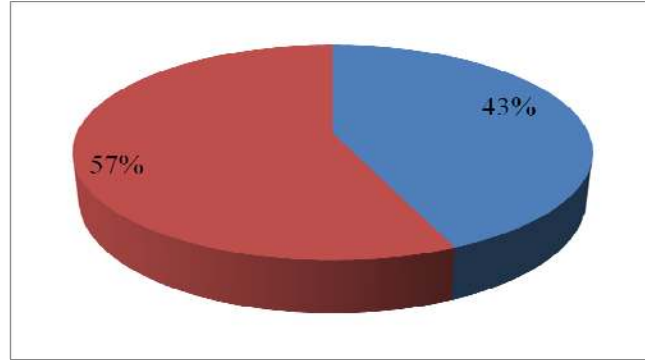

Grafik 8

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Dokuzuncu soruda öğrencilere “Daha önce sanal müze ziyareti yaptınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 13 öğrenci (%56,52) “hayır” cevabı verirken, 10 öğrenci ise (%43,48) “evet” cevabı vermiştir.

Öğrencilerin %56’sı bu maddeye hayır yanıtını vermiştir. Sanal müze ziyaretlerinden faydalanmak ve öğrencilerde bu bilinci uyandırmanın müze eğitimi adına fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

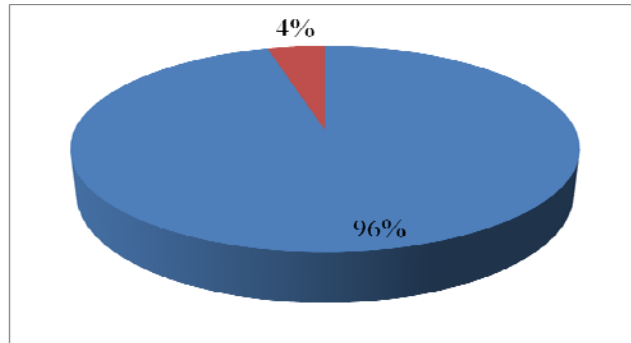

Grafik 9

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Onuncu soruda öğrencilere “Bugüne kadar bilgisayar kullandınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 1 öğrenci (%4,35) bilgisayarı olmadığı için kullanmadığını; 22 öğrenci ise (%95,65) kullandığını belirtmiştir.

Bu maddeye öğrencilerin %95’inin kullandığını ifade etmesi teknoloji çağı olan günümüzde teknolojiye ayak uydurabilmeleri adına sevindirici olduğu düşünülmektedir.

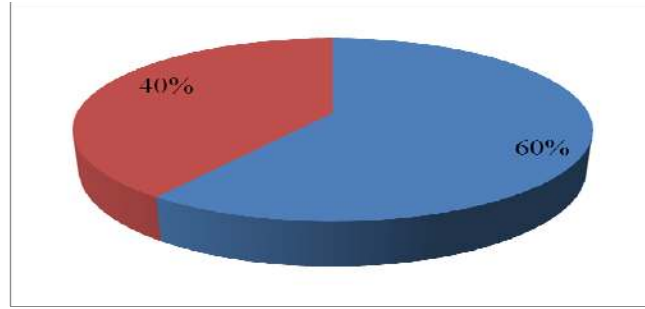
Grafik 10

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

4.2. Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği Sonrasında Öğrencilere Verilen Anketin Sonuçlarına Yönelik Bulguları

Öğrencilere ilk olarak “Daha önce Sanal Müze Ziyareti yaptınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 8 öğrenci (%40) “hayır” cevabı verirken, 12 (%60) öğrenci ise “evet” diyerek sanal müze ziyareti yaptığını belirtmiştir.

Sanal müze ziyareti etkinliği ile müze eğitimi dersi verilerek öğrencilerin farkındalığının artırılacağı düşünülmektedir.

Grafik 11

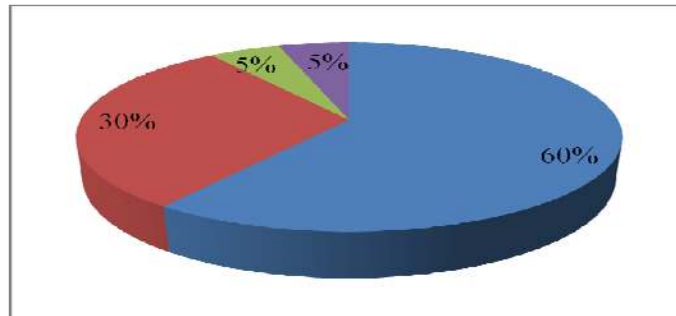
Olumlu ■

Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

İkinci soruda öğrencilere “Sanal Müze Ziyareti ders etkinliği ile önemli olarak ilk defa ne öğrendiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 6 öğrenci (%30); “hiçbir şey” diyerek olumsuz cevap vermiş, 12 öğrenci ise (%60); “güzel eserlerin olduğunu”, “*İnternetin* gelişmiş olduğunu”, “tarihî eserleri”, “sergi”, “müzede ne tür eserlerin olduğunu”, “çok şey” derken, 1 öğrenci (%5) bu soruyu cevapsız bırakmış, 1 (%5) öğrenci de fazla bir şey öğrenmediğini belirtmiştir.

Grafik 12

Olumlu ■

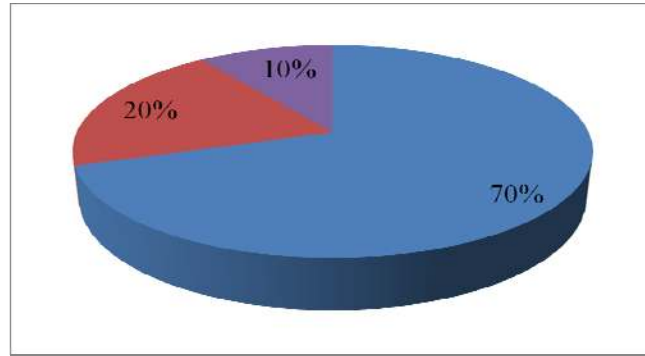
Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

Üçüncü soruda öğrencilere “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti etkinliğinde en çok hoşunuza giden kısım hangisidir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 4 öğrenci (%20); “Hiçbir şey hoşuma gitmedi.”, “İnternete giremediğim için hoşuma gitmedi”, “hoşuma gitmedi” gibi cevaplar vermiş, 14 öğrenci ise (%70); “katları çıkmak”, “sergiler”, “şark odası” “büyük yemek masası”, “üç boyutlu olması”, “boşuna yol parası vermeden gezmek”, “resimleri görmek ve orayı gezmek”, “Atatürk locası”, “konser salonu”, “koridorları gezmek”, “bilgisayarın başında oturarak bir müzeyi gezmek” cevabı verirken, 2 öğrenci ise (%10); bu soruya cevap vermemiştir.

Öğrencilerin verdikleri cevaplardan, bilgisayar destekli sanal müze ziyareti etkinliğinin, diğer ders etkinliklerine oranla, öğrencilerin daha fazla ilgilerini çektiği, motivasyonlarını artırdığı ve öğrenmeye özendirici olduğu söylenebilir.

Grafik 13

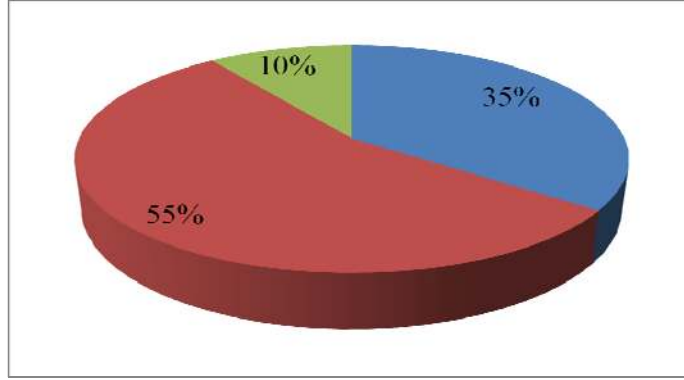
Olumlu ■

Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

Dördüncü soruda öğrencilere “Üç Boyutlu Sanal müze Ziyaretinde müzeye gitmiş kadar bilgi sahibi olduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 11 öğrenci (%55) hayır, 7 öğrenci (%35) evet, 2 öğrenci de (%10) “biraz” şeklinde cevap vermiştir.

Grafik 14

Olumlu ■

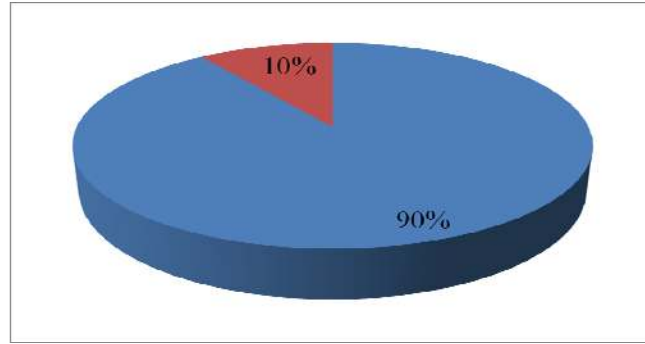
Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

Beşinci soruda öğrencilere “Sizce Sanal Müze Ziyareti etkinliği ile ülkenin üçra köşelerindeki insanlar müzeleri gezme fırsatı bulabilir mi?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 2 öğrenci (%10) “hayır”, 18 öğrenci ise (%90) “evet” cevabı vermiştir.

Öğrencilerin %90’ı bu maddeye evet cevabını vermiştir. Sanal Müze Ziyareti etkinliğinin en önemli noktasının zaman ve mekanda sınır tanımaması olduğu düşünülmektedir. Sanal müze ziyareti etkinliği müze eğitimi adına çok fazla olanak sağlamaktadır. Buyurgan ve Mercin’in (2005: 178) ifadesi de bu maddeyi desteklemektedir “ Müze ziyaretleri teknoloji çağının yaşandığı günümüzde bilgisayar kanalıyla da gerçekleşebilir. İlimiz ve ülkemiz dışındaki müzeleri sanal ortamda ziyaret ederek görsel ve teorik bilgilere ulaşabiliriz. Sadece ilimiz ve ülkemiz dışındaki değil, yaşadığımız şehir ya da kasabada bulunan müzelerdeki yenilikleri de teknolojinin imkanları ile takip edebiliriz. Eğitim-öğretim yılı boyunca en az bir kere programlı bir müze ziyareti gerçekleştirmeye çalışılmalı; bunun yanında öğretmenler okullarının imkanları varsa sanal ortamda da olabildiğince sık müze incelemelerini sürdürmelidir”.

Grafik 15

Olumlu ■

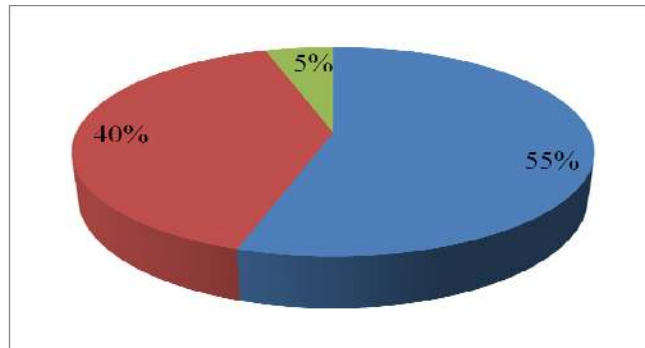
Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

Altıncı soruda öğrencilere “Yapmış olduğunuz sanal Müze Ziyaretinin görsel sanatlar dersine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 8 öğrenci (%40) “hayır”, 11 öğrenci (%55) “evet”, 1 öğrenci de (%5) olabilir şeklinde cevap vermiştir.

Tezcan (2003: 36) ülkemizdeki müze ziyaretlerinin sadece Müzeler Haftası’nda okulların müzelere yaptığı, müfredatla ilişkili olmayan geziler olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu ziyaretler çerçevesinde öğrencilerin müzelere belli planlama ve eğitim programı yapılmadan, yığınlar halinde götürüldüğünü, eğitim açısından yeterli sonuçların alınamadığını da vurgulamıştır. Bu noktalar dikkate alındığında sanal müze ziyareti etkinliğinin, müze eğitimi adına ve aynı zamanda öğrencilerimiz adına büyük fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Grafik 16

Olumlu ■

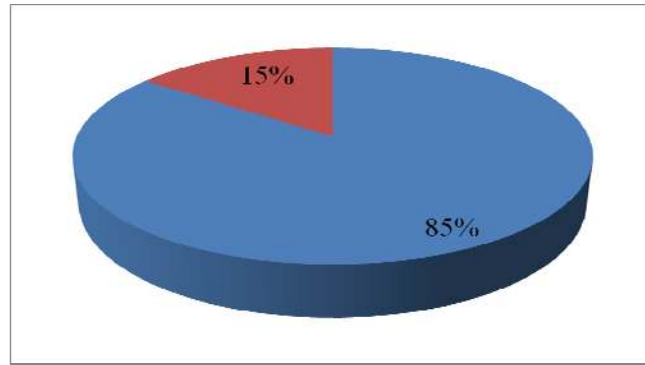
Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

Yedinci soruda öğrencilerin bu uygulamadan beklentilerini ortaya çıkarmaya yönelik “Sizce Sanal Müze Ziyaretinin eksik yönleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 3 öğrenci (%15); “her şey”, “saçma” diyerek olumsuz cevap vermiştir. 17 öğrenci ise (%85) “eksik yönü yoktu, güzeldi” diyerek olumlu cevap vermiştir.

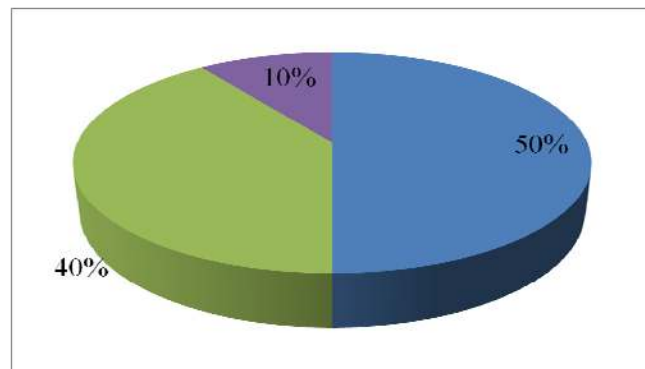
Öğrencilerin çoğunluğunun bu soruya olumlu cevap vermesi sanal müze ziyareti etkinliğinin istenilen amaca ulaştığını göstermektedir.

Grafik 17

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Sekizinci soruda öğrencilere “Sanal Müze Ziyareti sizce daha verimli ve etkili nasıl olabilirdi?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda 10 öğrenci (%50); “Sayfa daha çabuk dolarsa daha iyi olurdu.”, “Müzikli olsaydı.”, “Daha çok eser görebilseydik.”, “Yazılar daha belirgin olsaydı.”, “Eserlerle ilgili daha çok bilgi olmalıydı.”, “Sesli bir şekilde anlatılsaydı.” şeklinde cevap vermiş, 8 öğrenci (%40) ise yorum yapmamış, 2 öğrenci ise (%10) cevap vermiştir.

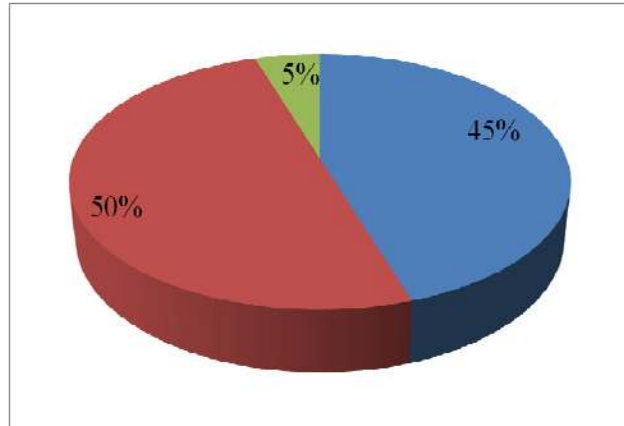

Grafik 18

Olumlu ■ Olumsuz ■ Kararsız ■ Cevapsız ■

Dokuzuncu soruda öğrencilere “Sanal Müze Ziyaretinin size ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya 10 öğrenci (%50) üç boyutlu sanal müze ziyaretinde, ziyaret edilen sayfaların yavaş işlediğini dile getirerek “katkısı olmadığını” dile getirmişler, 9 öğrenci (%45); kolayca müze ziyaret ettikleri için ve sanal müze ziyareti ile bir çok müzeyi gezme imkanı bulacakları için “ çok katkısı olduğunu düşünüyorum” şeklinde düşüncelerini ifade etmişler, 1 öğrencide (%5) “bilmiyorum” cevabı vermiştir.

Öğrencilerin bu maddeye genel olarak olumlu ifadelerde bulunması ders süresince müze eğitimini sanal müze ziyareti desteğiyle almaktan keyif aldıklarını sanal müze ziyareti etkinliğinin önemini kavradıklarını düşündürmektedir.

Grafik 19

Olumlu ■

Olumsuz ■

Kararsız ■

Cevapsız ■

Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği uygulaması öncesinde öğrencilerin cevapladığı anket formundan; öğrencilerin büyük bir kısmının (%65), görsel sanatlar dersine ilgi duydukları, sanatsal faaliyetlere katıldıkları (sergi, yarışma, müze gezisi vb) (%86), hepsinin müze gezdiği (%100), müzedeki eserlerin farkında oldukları (%91), müzelerin işlevleri hakkında bilgi sahibi oldukları (%82), tüm öğrencilerin

bilgisayar kullandıkları (%100) ve çoğunluğunun daha önce sanal müze ziyareti yapmadığı (%57) sonucu ortaya çıkmıştır.

Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği sonrasında ise, Grafik 12'ye bakıldığında “Sanal Müze Ziyareti ders etkinliği ile önemli olarak ilk defa ne öğrendiniz?” sorusuna 6 öğrenci (%30); “hiçbir şey” diyerek olumsuz cevap vermiş, 12 öğrenci ise (%60); “güzel eserlerin olduğunu”, “*İnternetin* gelişmiş olduğunu”, “tarihi eserleri”, “sergi”, “müzede ne tür eserlerin olduğunu”, “çok şey” derken, 1 öğrenci (%5) bu soruyu cevapsız bırakmış, 1 öğrenci de fazla bir şey öğrenmediğini belirtmiştir. Bu sonuç bize göstermektedir ki, Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti ders etkinliği ile öğrenciler müzelerin işlevi hakkında yeni bilgiler edinmişler, hızla gelişen teknolojiden eğitim sürecinde faydalanarak, farkına varmışlardır. Bingöl de (2008: 98- 99) , Fotoğrafta Sanal Gerçeklik ve Müzeler Yolu ile Sanat Eğitime Katkıları adlı tezinde, sanal müze ziyareti yapan bireylerin müzeye karşı ilgi ve meraklarının arttığını belirtmiştir.

Grafik 13 de “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti etkinliğinde en çok hoşunuza giden kısım hangisidir?” sorusuna 4 öğrenci (%20); hoşlanmadıklarına dair cevaplar vermişlerdir. Bu öğrencilerin gerekçeleri arasında dikkat edilmesi gereken nokta ise “*İnternete* geç bağlandığım için hoşuma gitmedi” cevabıdır. *İnternet* erişimine hızlı bir şekilde ulaşıldığında Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti açısından bu iyi sonuçlar doğuracaktır. 14 öğrenci ise (%70); “katları çıkmak”, “sergiler”, “şark odası” “büyük yemek masası”, “üç boyutlu olması”, “boşuna yol parası vermeden gezmek”, “resimleri görmek ve orayı gezmek”, “Atatürk locası”, “konser salonu”, “koridorları gezmek”, “bilgisayarın başında oturarak bir müzeyi gezmek” gibi cevaplar vermiştir. Böylelikle Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti sayesinde zamandan ve harcanılacak paradan tasarruf edilmesi söz konusudur. Öğrencilerin verdiği bu cevapları destekleyen bir başka soru ise; “Sizce Sanal Müze Ziyareti etkinliği ile ülkenin ücra köşelerindeki insanlar müzeleri gezme fırsatı bulabilir mi?” sorusudur. Öğrencilerin %90'ı bu soruya “evet” cevabı vermiştir. Örneğin Hakkâri'deki bir öğrenci zamandan ve paradan tasarruf sağlayarak, ülkemizin başka bir şehrindeki müzeyi sanal âlemde gezebilecektir.

Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti uygulamasının yapıldığı sınıfta “Yapmış olduğunuz Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyaretinin görsel sanatlar dersine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna 8 öğrenci (%40) “hayır”, 11 öğrenci (%55) “evet”, 1 öğrenci de (%5) olabilir şeklinde cevap vermiştir. Görüldüğü gibi öğrencileri büyük bölümü bu uygulamayı gerekli görmüşlerdir. Görsel Sanatlar dersi “Müze Eğitimi” konusunun işlenişinde geleneksel yöntemlerden uzaklaşarak; teknolojik imkanlardan yararlanarak İnterneti kullanmak, görsel algıyı ön planda tutmak, çağımızda bir gereklilik olarak kendisini göstermektedir. Bingöl’ün (2008: 98) Fotoğrafta Sanal Gerçeklik ve Müzeler Yolu ile Sanat Eğitimine Katkıları isimli araştırmasının sonuç bölümünde sanal müze ziyaretinin Görsel Sanatlar dersine katkıda bulunduğu vurgulanmıştır.

Grafik 18’de Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği ile “Müze Eğitimi” konusunu işleyen sınıftaki öğrencilere, Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyaretinin size ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?” diye sorulduğunda ise; 10 öğrenci (%50) üç boyutlu sanal müze ziyaretinde, ziyaret edilen sayfaların yavaş işlediğini dile getirerek “katkısı olmadığını” belirtmişler, 9 öğrenci (%45); kolayca müze ziyaret ettikleri için ve sanal müze ziyareti ile bir çok müzeyi gezme imkânı bulacakları için “ çok katkısı olduğunu düşünüyorum” şeklinde düşüncelerini ifade etmişler, 1 öğrencide (%5) “bilmiyorum” cevabı vermiştir. Bu uygulamanın kendilerine katkısı olduğunu düşünen öğrenciler (%45), bunun sebeplerini de ortaya koymuşlar, daha fazla müze ziyaret edebiliriz demişlerdir. Bu ise 21. yüzyılda yarınlarımız için umut verici bir gelişmedir. Südor (2006) “Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nin İnteraktif CD yoluyla tanıtılması” adlı araştırmasının sonuç bölümünde, uygulamaya katılan öğrencilerin geleneksel yöntemlerle ‘müze eğitimi’ konusu ders işlenişini yapan öğrenciler arasında fark olduğunu; sanal ziyaret yapan öğrencilerin daha özgüven ve istek sahibi olduklarını ortaya koymuştur. Yapılan bu çalışmada “Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti Etkinliği”nin kendilerine katkısı olmadığını düşünen (%50) öğrencilerin cevaplarını incelediğimizde ise; sanal ziyaret yapılan müze sayfalarına geç erişimden şikâyet edilmektedir. Müze – okul işbirliği ile bu problem aşıldığı takdirde sanal müze ziyaretinin verimlilik oranı ve öğrenci üzerindeki olumlu katkıları artacaktır.

Bu araştırmada üç boyutlu sanal müze ziyaretinin öğrenci üzerine etkilerini araştırırken göz önünde bulundurulması gereken bir husus; çağdaş ve çok kapsamlı bir eğitim alanı olarak gördüğümüz Müze’dir. Görsel Sanatlar dersinde ve diğerk branşlarda önemle üzerinde durduğumuz müze kavramı bu araştırmadan faydalanabiliyor mu? Müzelerin eğitim içerisindeki işlevlerini göz önünde bulundurduğumuzda atıl durumda kalması düşünülemez. Çağdaş tekniklerle kendini sunan, “müze eğitimi” kavramını özümsemiş, kültür taşıyıcısı olmanın farkına varmış, fonksiyonel, cazibe merkezi bir kurum niteliğinde olmalıdır. Öğrencilere yönelttiğimiz sorulara verilen cevaplar aynı zamanda müzeden beklentileri de dile getirmekte; sınırları çizmektedir. Süzen’in (2005) “İlköğretim Okullarında Görevli Yöneticilerin ve Resim İş Öğretmenlerinin Müze ve Sanat Galerilerinden Görsel Sanatlar (Resim İş) Eğitimi Amaçlı Kullanılması” adlı yüksek lisans tezi, Milli Eğitim Bakanlığı’nın müze eğitimi konusunda görsel – işitsel materyaller geliştirmesinin, ilköğretim kurumlarında yaygınlaştırmasının önemini ortaya koymaktadır. Eğitim kurumları ve müzelerin işbirliğı yapması bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır.

“Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti yapan sınıftaki öğrencilerin; “Sanal Müze Ziyareti sizce daha verimli ve etkili nasıl olabilirdi?” sorusuna 10 öğrenci (%50); “Sayfa daha çabuk dolarsa daha iyi olurdu.”, “Müzikli olsaydı.”, “Daha çok eser görebilseydik.”, “Yazılar daha belirgin olsaydı.”, “Eserlerle ilgili daha çok bilgi olmalıydı.”, “Sesli bir şekilde anlatılsaydı.” Şeklinde cevap vermişlerdir. Bu cevap örneklerinden de anlaşılacağı gibi müzeler kendilerini interaktif (etkileşim) ortama adapte etmek ve görsel, işitsel olarak geliştirmek durumundadırlar.

Varinlioğlu’na göre (2007: 241) sanal müze; var olan bilgilerin ve mekanın dijital (sayısal) ortama aktarılmasındansa, sadece sanallığın olanaklarıyla ortaya çıkabilecek bir müze oluşturma’dır. Bu kavramdan yola çıkarak, statik bir dolaşım yerine dinamik bilgi akışı, statik görüntüler yerine, kamera sistemleriyle değışken görüntülerin alınması hedeflenmelidir (Bingöl, 2008).

BÖLÜM V

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde bulgular ışığında geliştirilen sonuçlar ve bu sonuçlara yönelik geliştirilen önerilere yer verilmiştir

5.1. Sonuç

İlköğretim II. kademe 6. sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar dersinde Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti etkinliğine ilişkin görüşlerini ortaya çıkan bulgulara göre;

1) İlköğretim görsel sanatlar dersinin öğretiminde müze eğitimi konusunun işlenişinde çağdaş bir yaklaşımla, teknolojik “interaktif (etkileşimli)” imkânlardan yararlanılabilmektedir.

2) İlköğretim 2. kademe 6. sınıf öğrencileri “ Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti” etkinliğinin Görsel Sanatlar dersinde kullanımına olumlu bir yaklaşım göstermişlerdir.

3) Görsel Sanatlar dersinde; müze eğitimi konusunun işlenişinde çağdaş bir yaklaşımla, çağımızın gerektirdiği teknolojik imkanlardan yararlanmanın önemli olduğu görülmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

1) Müzelerin sanal âlemdeki tanıtım ve reklâmları daha ileri düzeyde yapılmalı, teknik kapasiteleri daha da geliştirilerek cazibe merkezi haline getirilmeli.

İnteraktif etkileşim sırasında erişim daha hızlı hale getirilmeli ve sesli tanıtım hizmeti verilebilir.

2) Yurdumuzdaki açık hava müzeleri de dahil olmak üzere tüm müzeler, kendilerini üç boyutlu nitelikte sanal aleme taşınmalı ve bu üç boyutlu sanal müzeler gerekirse CD (Compact disc) yardımı ile tüm okul arşivlerinde yerini alabilir.

3) İçinde bulunduğumuz bilişim çağında interaktif iletişim ürünleri hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Öyle ki bilgisayar, İnternet hemen her okul, ev ve iş yerinde bulunmaktadır. Müze kurumu da çağımızın bir gereği olarak kendisini sanal aleme taşımak ihtiyacı hissetmektedir ve bunu uygulamaktadır. Okul – müze işbirliği ile hedeflenen amaçlara daha üst seviyelerde yaklaşılabilir. Müzeler, yılda bir defa öğrencilerin öğretmenler eşliğinde gezdiği yerler olmaktan çıkarılabilir.

KAYNAKÇA

- AKKAYA, T. (20-22 Ekim 2004) Çağdaş Müzecilik Uygulamaları Işığında Eğitim Fakültesi- Müze İlişkileri Ve İşbirliği. **7. Müzecilik Semineri**. Genelkurmay Başkanlığı Askerî Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı. İstanbul.
- ATAGOK, T. - OZCAN, O. (2001). **Virtual Museums in Turkey**. Museum International. Paris: Blackwell Publishers.
- ATASOY. S. (Ağustos- Eylül 1994). Çağdaş Müzecilik Anlayışı Ve Türk Müzeciliği. **Anons**. İstanbul.
- ALLAN, A.D. (1963). **Müzelerin Teşkilatlanması – Pratik Öğütler**, Unesco, Icom Türkiye Milli Komitesi Yayınları.
- ALKAN, C. (1991). **Özel Öğretim İlke ve Yöntemleri “Özel Öğretim Teknolojileri”**. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 167. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- AYDIN. N. (1990). **Müzeler Ve Eğitim**. I. Müzecilik Semineri. Eskişehir. Eskişehir Valiliği Yayınları: 3.
- BOYDAŞ, N. (1990). “Resim-İş Öğretimi nasıl Geliştirilebilir”. **Ortaöğretim kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları**. Türk Eğitim Derneği Bilim Dizisi No: 8. s. 281-285. Ankara.
- BUYURGAN. S. (2006). Müze Eğitimi. **Sanat Sokağı**. Ankara. Sayı 1.
- BUYURGAN, S. - BUYURGAN, U. (2007). **Sanat Eğitimi ve Öğretimi**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- BUYURGAN, S. – MERCİN, L. (2005). **Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları**. Editör Vedat ÖZSOY. Ankara: Varan Matbaacılık.
- BİNGÖL, H.O. (2008). **Fotoğrafta Sanal Gerçeklik ve Müzeler Yolu ile Sanat Eğitimine Katkıları (Anıtkabir, Anadolu Medeniyetleri Müzesi Uygulaması)**. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi.
- BUYURGAN, S. – MERCİN, L. (2005). **Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları**. Der. Prof. Dr. Vedat ÖZSOY. Ankara: Varan Matbaacılık.
- CEMAL, A.(2002). Sanatın Eğitimi Üzerine Notlar. **Anadolu Sanat**. Eskişehir. Sayı 13.
- ÇETİN, T. (2002) Sanat Eğitiminin Gerekliliği Üstüne, **Gazi Üniversitesi Sanat Eğitimi Sempozyumu**, 08-10 Mayıs, Ankara
- ÇOLAK, C. (2006). Sanal Müzeler. İNET-TR, **11. Türkiye'de İnternet Konferansı**. 21-23 Aralık. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara.
- DEMİRDELEN, H. (2007). Müze Eğitimi. **6. Müzecilik Seminerleri**, 25-27 Eylül. Genelkurmay Başkanlığı Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı, İstanbul.
- ERBAY, M. (1997). **Sanat Eğitiminin Önemi**. Anadolu Sanat. İstanbul. Sayı 7.
- ERİNÇ, S.M. (1995). **Kültür Sanat Sanat Kültür**. İstanbul: Çınar Yayınevi.
- GENÇAYDIN, Z. (1990). **Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları**, Ankara: Şafak Matbaası.

GEL, H. Y. (1996). **Çağdaş Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık**. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yayınları 9. Demet Yayıncılık.

GERÇEK, F. (1999). **Türk Müzeciliği**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

GÜLER, A. (2009). **Programlı ve Etkili Bir Müze Gezisi İçin Geliştirilen Müze Eğitim Paketinin Etkinliğinin Ölçülmesi**. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi.

GÜREL, H.N. (2007). Eczacıbaşı Sanal Müzesi. **Geçmişten Geleceğe Türkiye’de Müzecilik I Sempozyumu**. 21-22 Mayıs. Ankara: VEKAM

GREENHILL, E.H. (1988). **Working With Museums**, Scottish Museums Council, Edinburgh.

İLHAN, A. Ç. ve A. OKVURAN. (Mart 2001). “Bir Eğitim Ortamı Olarak Müze ve Müze Çalışmaları”. **Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Anadolu Sanat Dergisi**, (11), s. 86-93.

KIRIŞOĞLU, O. (1992). Sanatsal Zeka Ve Sanat Eğitimi. **Sanat Yazıları**. Ankara. Sayı 4.

KÜÇÜKAHMET, L. (2005). **2004 Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi**. “Eğitimde Yansımalar: VII. Erciyes Üniversitesi, Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu 14-16 Kasım”. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 373-381.

KONUKÇU, İ. (2007). Bir Eğitim Kurumu ve Sosyal Birliktelik Mekanı Olarak Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi. **Geçmişten Geleceğe Türkiye’de Müzecilik I Sempozyumu**. 21-22 Mayıs. Ankara: VEKAM.

- MADRAN, B. (1999). “Müze Türleri”. **Yeniden Müzeciliği Düşünmek**. Der. Prof. Tomur Atagök. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi.
- MORAN, B. (1983). **Edebiyat Kuramları ve Eleştiri**, İstanbul: Cem Yayınevi.
- OĞUZKAN, F.A. (1974). **Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- OCAK, E. (2002) Müze Eğitiminin Niteliği ve İnternette Yararlanma, **Gazi Üniversitesi Sanat Eğitimi Sempozyumu**, 08-10 Mayıs, Ankara.
- ONUR, B. (1999). **Müze ve Galeri Eğitimi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- ÖZSOY, V. (2003). **Görsel Sanatlar Eğitimi**, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık Turizm Sanayi Ltd. Şti).
-(2001b). “Başarılı Bir Çocuk ve Gençlik Sanat Müzesi”. **Türkiye’de Sanat Dergisi**, (40), 24-33.
- PAYKOÇ, F. **ODTÜ Geliştirme Vakfı Müze eğitimi Uygulamaları Antalya Semineri**. Antalya, 2000-2002.
- PEŞKERSOY, E. YILDIRIM, O. (2008). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü **Görsel Sanatlar Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Kelebek Matbaacılık.
- SCHWEIBENZ, W. (1998). The “Virtual Museum”: **New Perspectives For Museums to Presentt Objects and Information Using The Internet as a Knowledge Base and Communication System**. Proceedings des 6.
- SHABBAR. N. (2001) **Kent-Toplum- Müze, Deneyimler- Katkıları**. İstanbul: Türkiye Ekonomik Ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları.

SÖZEN, T. – TANYELİ, U. (1992) **Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul: Remzi Yayınevi.

SÜZEN, H. N. (2005). **İlköğretim Okullarında Görevli Yöneticilerin ve Resim-İş Öğretmenlerinin Müze ve Sanat Galerilerinin Görsel Sanatlar (Resimİş) Eğitimi Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Görüşleri**. Yüksek Lisans tezi. Gazi Üniversitesi.

TAL, R., Morag O., Bamberger Y. (2005). **Guided School Visits to Maturel History Museums in İsrail: Teachers' Roles**. Science Education. 89, 920-935.

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI. (2005). **İlköğretim Genel Müdürlüğü Görsel Sanatlar Eğitimi Dersi Öğretim Programı**. (1-8. sınıflar). Ankara.

T.C. MEB İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ. (2007). **Görsel Sanatlar Dersi 1-8. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.

T.C. MEB İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ. (2008). **Görsel Sanatlar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Kelebek Matbaacılık.

TEPECİK, A. (2007). **Sanat Eğitimi ve Sanal Müze. Geçmişten Geleceğe Türkiye’de Müzecilik I Sempozyumu**. 21-22 Mayıs. Ankara: VEKAM.

TEZCAN, H. (2003). **Eğitim Ortamı Olarak Müzeler**. Yıldız Teknik Üniversitesi Müzecilik Yüksek Lisans Programı Eğitim Ortamı Olarak Müzeler Konferansı İçerisinde. 26-28 Mayıs 2001. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi.

TÜRKÇE SÖZLÜK. (9. Baskı). (1998). **Türk Dil Kurumu**. Ankara.

TÜRKÇE SÖZLÜK. (10. Baskı). (2005). **Türk Dil Kurumu**. Ankara.

..... (2003). Sanat Eğitimi ve Görsel Çevre. **7. Ulusal Sanat Sempozyumu**, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları:21, Ankara.

..... (2002). İlköğretim I ve II. Kademe, İş-Teknik Eğitimi Dersinin, Öğrenciyi Yaratıcılığa Yönlendirme Açısından Değerlendirilmesi. **Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Ankara. Sayı 3

VARDAL, H. (2005). **İnternet Teknolojilerinin Dünya ve Türk Müzeciliği'ndeki Yeri ve Müze Web Sitelerinin Değerlendirilmesi**. Yüksek lisans (MS) tezi, Ankara Üniversitesi.

İnternet Kaynakları

<http://tr.wikipedia.org>.

<http://www.uludagsözlük>.

<http://www.tarihonline.org>.

EKLER

Ek-1: BİLGİ TOPLAMA FORMU

Değerli Öğrenci,

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı gereği olarak yapılmaktadır. Araştırmanın amacı; İlköğretim 2. kademe Görsel Sanatlar dersinde Üç Boyutlu Sanal Müze ziyaretinin öğrenci üzerine etkilerini belirlemektir.

Bilgi toplama formunda toplam 36 ifade bulunmaktadır. Bunlardan hiçbirinin kesin, doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Bilgi toplama formunun geçerliliği verilecek cevapların içtenliğine bağlıdır. Bu nedenle bu ifadeleri dikkatle okuyup cevaplayınız. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız.

Bilgi toplama formundaki ifadeleri cevaplayarak, araştırmama katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim.

Bülent ERMİŞ

Gazi Eğitim Fak.

Güzel Sanatlar Eğt. Böl.

Resim – İş Eğt. ABD.

Yüksek Lisans Öğrencisi

ANKET FORMU – 1

Adı :

Soyadı :

Sınıfı :

Numarası :

1 - Görsel Sanatlar Dersine ilgi duyuyor musunuz? Birkaç neden söyler misiniz?

2 - Bugüne kadar hiç sanatsal faaliyetlerde bulundunuz mu? (sergi, yarışma, müze gezisi vb.).

3 - Şimdiye kadar hiç müze gezdiniz mi ?

4 - Sizce müze ne demektir?

5 - Müze gezdiyseniz hangi tür eserler dikkatinizi çekti ?

6 - Müze de hangi eserler vardı ?

7 - Sizce müzeler ne işe yararlar ?

8 - Müzeye eserler nasıl ve nereden sağlanmıştır ?

9 - Daha önce sanal müze ziyareti yaptınız mı ?

10 - Bugüne kadar bilgisayar kullandınız mı ?

ANKET FORMU - 2

Adı :

Soyadı :

Sınıfı :

Numarası :

1 - Daha önce Sanal Müze Ziyareti yaptınız mı ?

2 - Sanal Müze Ziyareti ders etkinliği ile önemli olarak ilk defa ne öğrendiniz?

3 - Üç Boyutlu Sanal Müze Ziyareti etkinliğinde en çok hoşunuza giden kısım hangisidir?

4 - Üç Boyutlu Sanal müze Ziyaretinde müzeye gitmiş kadar bilgi sahibi olduğunuzu düşünüyor musunuz?

5 - Sizce Sanal Müze Ziyareti etkinliği ile ülkenin ücra köşelerindeki insanlar müzeleri gezme fırsatı bulabilir mi ?

6 - Yapmış olduğunuz sanal Müze Ziyaretinin görsel sanatlar dersine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz ?

7 - Sizce Sanal Müze Ziyaretinin eksik yönleri nelerdir?

8 - Sanal Müze Ziyareti sizce daha verimli ve etkili nasıl olabilirdi ?

9 - Sanal Müze Ziyaretinin size ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz ?